Vladimír Růžička
Josef Rubáš

Po Šumavě
s ROTARY

KYTKA

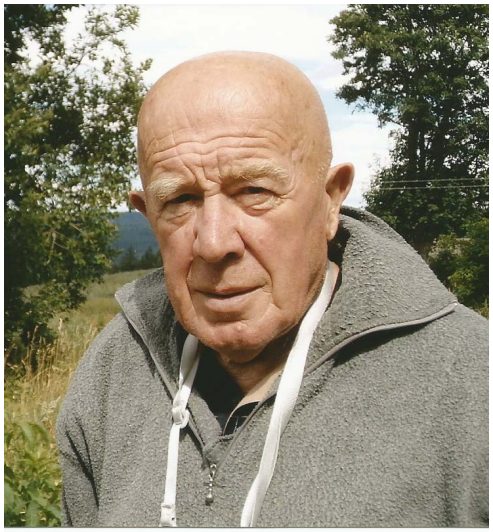

Jak Kytka chce, „bych první sáh“
na papír bílý, knížky práh
a poznal jeho vlohy.
Na prvním místě chlubivě,
kam každý vzhlédne dychtivě,
prosím,
u prahu utřete si nohy!

S Kytkou, jak mu říkáme, vlastním jménem Vláďou Růžičkou, se znám díky lyžím již čtyřicet let. Vypravěč, srandista, neposeda ochotný kdekomu pomoci, zkrátka dobrej chlap, tak jsme si padli do oka.

Na počátku druhého roku, co musíme žít s tím koronavirem, mi poslal knihu o Šumavě, co prý tomu řeknu. Tak co já na to, je tady. Vešel jsem do knihy a četl a četl. Vláďo dobrý! Je to malý průvodce po kousku Šumavy, který má rád. A já jsem rád, stejně jako budoucí čtenáři, za ty příběhy veselé i smutné. Ta naše Šumava si toho smutného vytrpěla hodně. To si pamatuji. Zabrání Sudet a vyhnání českých obyvatel po Mnichovu. Poválečné vysídlení, odsun či vyhnání – vyberte si – německých obyvatel po staletí tu žijících. Znovuosídlení opuštěných chalup, ale jen nakrátko. Vybudování odporné železné opony po únoru 1948 a smrt mnoha těch, co toužili žít ve svobodě. Zřízení vojenského výcvikového prostoru, rozstřílení opuštěných osad, které zbyly jen na starých mapách. Po tzv. Sametové revoluci ochránci přírody hlásali, že ty naše hory budou zelenými plícemi Evropy. Nějak se jim to ale zvrtlo a díky jim, dnešním ekoteroristům, máme Šumavu po většinu hnědou. A stále se nesmíme podívat na Černé jezero z výšky či na to druhé Čertovo z bývalé Lávkové cesty, kterou jeden z nich nesmyslně zničil. Stále jsou turistům zapovězeny cesty na Luzný, Roklan či do slatí pod ním, kudy naši předci odjakživa chodívali po značených cestách. To ty Kytko také víš a je dobře, že se o tom zmiňuješ. Blížíme se k hrobníkově lopatě a tak nevím, jestli se změny ještě dočkáme. Přál bych to všem, co mají Šumavu rádi, tedy i Tobě.

Knížku jsem dočetl. Zavírám její dveře a hluboce smekám před Tebou i před fotkami Josefa Rubáše. Potěšili jste nejen mne, ale jistě potěšíte i čtenáře, kteří se vydají po stopách příběhů, na které by se nemělo zapomenout.

A proto znovu volám: „Kytko dobrý a díky Tobě, kamaráde!“

Emil Kintzl, zvláštní to tvor z Kašperských Hor

Obsah

Úvodem 3
Kapitola 1: Po stopách Františka Wiendla 4
Kapitola 2: Nýrský památník v Bavorsku 8
Kapitola 3: Údolím Chodské Úhlavy 14
ROTARY INTERNATIONAL 19
Kapitola 4: S Rotary kempem ze Špičáku na Ostrý 20
ROTARY DISTRIKT 2240 – ČESKÁ REPUBLIKA A SLOVENSKÁ REPUBLIKA 29
Kapitola 5: Hřebenovka z Ostrého na Svaroh 30
Kapitola 6: Od nádraží k nádraží s „péesáckou“ historkou 36
ROTARY VÝMĚNA MLÁDEŽE 43
Kapitola 7: Bodenmais, vodopády Rissloch a Malé Javorské jezero 44
Kapitola 8: Velké Javorské jezero 50
Kapitola 9: Jezero Laka 56
ROTARY CLUB KLATOVY 61
Kapitola 10: Knížecí Pláně, Bučina a trochu kolem 62
Kapitola 11: Šumava v bílém, ve stopě na běžkách 68
Kapitola 12: Roklan 78
Závěrečné slovo autora 83

Úvodem

Tato kniha s názvem **„Po Šumavě s Rotary“** se snaží netradiční formou přiblížit čtenářům některá známá i méně známá místa a turistické trasy na Šumavě a přitom si užívat jednu Šumavu, nerozdělenou na českou a německou část. Kniha je určena zejména pro aktivní turisty, kteří chtějí poznat Šumavu a vyhnout se přitom přelidněným lokalitám, kteří rádi spojí turistiku s poznáním historie vzdálené či nedávné a kteří uvítají i krátké neformální vyprávění příhod či příběhů. A brožovaný formát knihy velikosti 24 x 18 cm každý snadno přibalí do svého batůžku. Ale i pro „neturistu“ bude kniha jistě vítaným zpestřením klidných chvil v křesle či příjemným zkrácením času při čekání na autobus, vlak či letadlo.

Autor knihy Vladimír Růžička.

Netradiční forma této knihy spočívá v tom, že čtenář najde v jednotlivých kapitolách jak popis cesty s jednotlivými zastaveními na trase, tak i vložené informace o historii navštíveného místa či krátkou „historku“ nebo zajímavost. Texty jsou doplněny výbornými mapičkami webové aplikace mapy.cz s vyznačením trasy a fotografiemi se vztahem k obsahu té které kapitoly knihy. Pro aktivní uživatele „chytrých“ telefonů nechybí QR kódy s odkazy na trasy jednotlivých výletů v oblíbených mapách.cz (v e-knize stačí poklepat na QR kód).

Kniha obsahuje celkem 12 kapitol, ve kterých čtenáře zavede do různých koutů Šumavy od jejího severozápadního konce nedaleko Všerubského průsmyku až po Knížecí pláně, kde začíná jihočeská část Šumavy. A tak zavítá při svém putování na šumavské hory Ostrý, Velký Javor, Svaroh a Roklan, pozná pět krásných šumavských jezer, a to Velké Javorské jezero, Malé Javorské jezero, Černé jezero, Čertovo jezero a jezero Laka. O zajímavé informace nepřijdou ani milovníci běžeckého lyžování s popisem oblíbených lyžařských tras.

V textu některých kapitol a na vložených stránkách se čtenář setká s pojmem Rotary a informacemi o Rotary. Jen velmi krátce na vysvětlenou: jedná se o celosvětové hnutí, které na základech klubové činnosti dalo vzniknout celosvětové organizaci, jejímž stěžejním programem je vymýcení dětské obrny a jejíž dlouhodobou základní činností je zejména charita a vzájemné celosvětové výměny mládeže. A tak čtenáře knihy nepřekvapí, že jak autor textů v této knize Vladimír Růžička, tak autor fotografií Josef Rubáš jsou členy Rotary klubu, konkrétně Rotary klubu Klatovy.

Na závěr vám chceme vyjádřit poděkování, pokud si tuto knihu pořídíte nebo zapůjčíte a hlavně přečtete. Přinese vám mnoho zajímavých informací, nám pak určitě příjemný pocit z dobře vykonané práce ve jménu aktivit Rotary.

Kapitola 1: Po stopách Františka Wiendla

Pan stavitel František Wiendl je Klatovan, Sokol, nositel medaile Paměti národa (https://www.pametnaroda.cz/cs/wiendl-frantisek-1923) a hlavně člověk veselé mysli, který je stále neobyčejně fit. S ohledem na skutečnost, že má za sebou deset let kriminálu „na uranu“ a je ročník 1923, je čemu se obdivovat. Nu, a tohoto pána jsme my, členové klatovského Rotary klubu, požádali o setkání. Pan Wiendl naše pozvání s potěšením přijal a během zajímavé besedy nám velmi poutavě vyprávěl, jak po roce 1948 převedl přes „čáru“ celkem 27 lidí v sedmi skupinových přechodech. Sedmý přechod se mu však stal osudným, byl při něm zatčen a odsouzen na 18 let.

Foto č. 1: František Wiendl po propuštění z kriminálu. (zdroj: www.pametnaroda.cz)

Vyprávění nás zaujalo natolik, že jsme se rozhodli zažít alespoň trochu té strhující atmosféry na vlastní kůži. Byl podzim 2014. Devadesátiletého pana Wiendla jsme naložili do auta a vyrazili za svým cílem: jít po stopách jeho přechodů přes hranici. S ohledem na věk pana Wiendla a nakonec i vzhledem k časové náročnosti původní převaděčské trasy jsme naši cestu začali až v Chudeníně. Pan Wiendl se svými skupinami začínal cestu ke svobodě v Nýrsku na nádraží. Odtud kolem Chudenína přes Lišák, pak přes silnici mezi Červeným Dřevem a Liščím a odtud přes les asi 800 metrů až k hranici. My jsme společně se skupinou přátel z Rotary klubu Písek dojeli do Chudenína, odtud už opravdu po stopách tehdejších exulantů přes lokalitu Havlův Dvůr a dále po polní cestě k okraji zalesněného vrchu Lišák s nadmořskou výškou 710 m. Lišák je vlastně dvouvrcholová hora, kterou jsme překonali mezivrcholovým sedlem a po loukách jsme dorazili do někdejší farní obce Červené Dřevo. Zde byl po revoluci odhalen základ kostela Bolestné Matky Boží a řada náhrobků byla opravena. Dnes je to smutné místo, snad smutnější, než jiné hřbitovy…

Foto č. 2: Základy kostela Bolestné Matky Boží v obci Červené Dřevo.

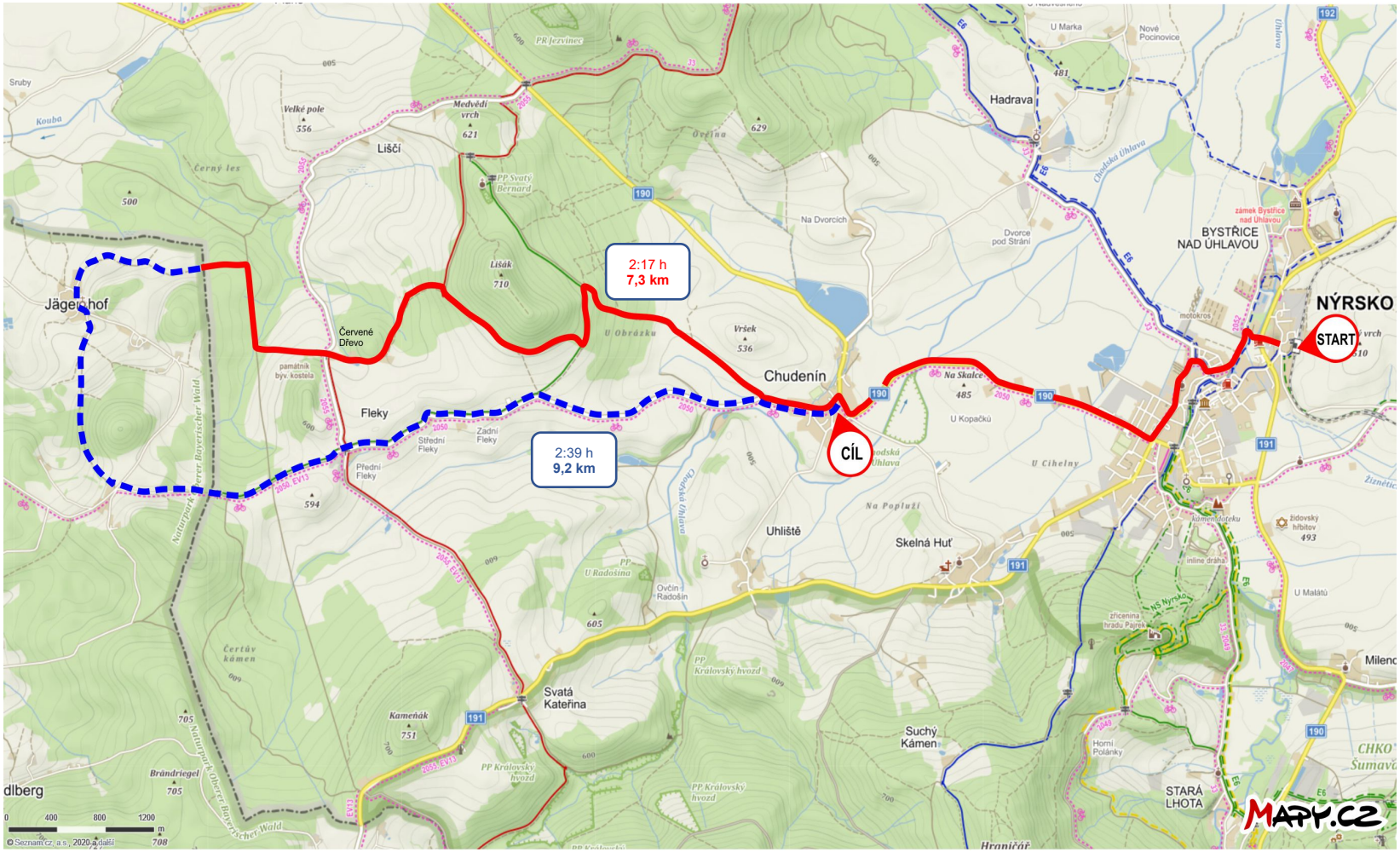

Kód trasy z Chudenína do obce Červené Dřevo. Odtud až ke státní hranici nelze trasu do map.cz naplánovat. Musíte se orientovat podle zakreslené trasy v knize.

Kód trasy od státní hranice přes Jägershof, Přední Fleky do Chudenína.

V mapě je start zakreslen již z nádraží v Nýrsku, odkud pan Wiendl vycházel.

V blízkosti obce Červené Dřevo pan Wiendl s převáděnými lidmi zalehli poblíž silnice a čekali, až uslyší kroky pohraniční hlídky, která používala boty s kovovými podpatky, což se tehdy ukázalo být snad ještě důležitějším vodítkem, než byl kompas. Jakmile hlídka přešla, zbývalo jen přeběhnout silnici, zmizet v lese a rychle pokračovat k sotva 800 metrů vzdálené hranici. My jsme si naštěstí do příkopu u silnice lehat nemuseli, většina z nás by ostatně po takovém riskantním pohybu mohla mít potíže se vstáváním (ne tak pan Wiendl, který nás celou cestu vesele pobízel ke svižnějšímu tempu). Nemuseli jsme ani čekat na zvuk vojenských bot, přesto jsme se mrazení v zádech neubránili. Došli jsme k hraničnímu kameni č. 7/2, u něhož pan Wiendl byl naposledy před 65 lety. Tam se k nám, zcela symbolicky, připojila další skupina přátel, tentokrát členů Rotary klubu z bavorského Chamu. Společně jsme se pak vydali po polní cestě do blízké vesničky Jägershof. Po levé straně cesty, skoro na konci vesnice, jsme si všimli velké a smutné cedule na stěně jednoho stavení. Oznamovala, že šest synů z tohoto domu padlo v různých částech Evropy za svého vůdce a vlast. Samozřejmě lze namítnout, že je tam nikdo nezval. To je určitě pravda, ale my se nesnažíme na tomto místě vysvětlovat dějiny či vyslovovat slova o vině. Je však jasné, že kluci z Jägershofu měli pramálo šancí jakkoliv vzdorovat, prostě narukovali a šli.

Foto č. 3: Pohled na Lišák (710 m n. m.) od státní hranice.

My jsme také šli a cestou pan Wiendl vyprávěl svůj příběh i našim bavorským přátelům. Ti velmi pozorně poslouchali a nevěřícně kroutili hlavami. Na závěr totiž pan Wiendl uvedl, že se po letech na uranu dostal, sice i nadále jako vězeň, do projekční kanceláře. Tenkrát se v Československu projektovalo o sto šest, bylo přece třeba budovat ocelové srdce republiky a podobně. Vězňové – projektanti si zde připadali jako v nebi, protože trávili své dny v kancelářích s civilisty, a ti jim tu kávičkou, tu cigaretkou zpříjemňovali

Foto č. 4: František Wiendl po 65 letech u hraničního kamene 7/2.

život, jak jen to šlo. A proč to kroucení hlavou ze strany německých kolegů? Jen obtížně chápali, že na jedné chodbě ve vězení byli jako takzvaní gonkaři, tedy službu konající chodbaři, vězněni pospolu dva generálové: velitel pražského povstání generál Karel Kutlvašr a velitel pražské posádky wehrmachtu generál Rudolf Toussaint – v květnu 1945 protivníci při jednání o kapitulaci německých vojsk.

Budiž poznamenáno, že tohle jsme obtížně chápali i my.

S bavorskými rotariány jsme se v Jägershofu rozloučili a pokračovali dál po silničce směrem na Hofberg, což je malá vesnička čítající celkem asi jen pět chalup. Tady jsme odbočili kolmo vlevo kolem dalších dvou stavení, za nimiž už je tereziánský hraniční kámen z roku 1766, s českým bílým lvem v červeném poli a bavorskou modrobílou šachovnicí.

Poté nás už čekala jen cesta zpět do obce Přední Fleky a návrat do Chudenína k našim zaparkovaným autům. Cestou do našich domovů bylo však v autech nezvyklé ticho, bylo věru o čem přemýšlet.

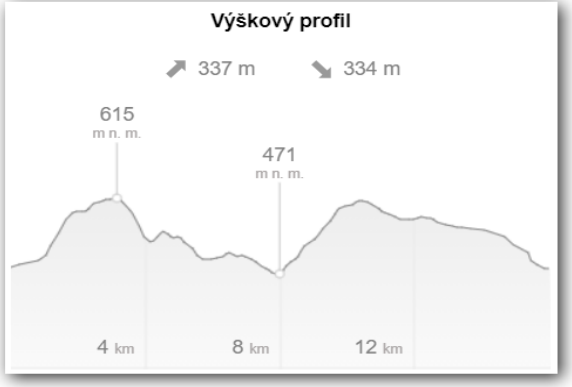

Kapitola 2: Nýrský památník v Bavorsku

Krátce po otevření turistického hraničního přechodu Fleky–Hofberg jsme se rozhodli blíže se seznámit s touto částí Šumavy, doposud takřka turistickým ruchem nezasaženou. A stálo to za to, protože když už jsme neměli „po ruce“ žádnou vlastní příhodu nebo příběh, putování nás přimělo k zamyšlení nad několika zajímavými momenty z historie Šumavy.

Ale od začátku. Tento výlet začal opět na Chudenínsku v obci Přední Fleky, kde lze bez problému zaparkovat na návsi u turistického přístřešku. Odtud jsme vyrazili k hranici po cestě, kterou označují kromě současných symbolů ještě krásné historické hraniční kameny z dob císařovny Marie Terezie. Dále pak kolem samoty k silničce v obci Hofberg přicházející zprava od nám již známého Jägershofu.

Foto č. 1: Ranní mlhy u obce Hofberg.

K Nýrskému památníku to bylo po silnici doleva, ale my jsme si nemohli odpustit krátkou zacházku vpravo po silnici. Asi po 500 m jsme na okraji lesa nalezli první odkaz na nedávnou historii. Hned u silnice, na okraji lesíka, bylo nenápadné zákoutí, v jehož středu byl na kamenném podstavci umístěn panoramatický polokruh se šipkami (bod 3 v mapě), ukazujícími nejen vrcholy v okolí, ale i jednotlivé obce na české straně Šumavy, osídlené do konce války německým obyvatelstvem, které bylo takřka úplně odsunuto.

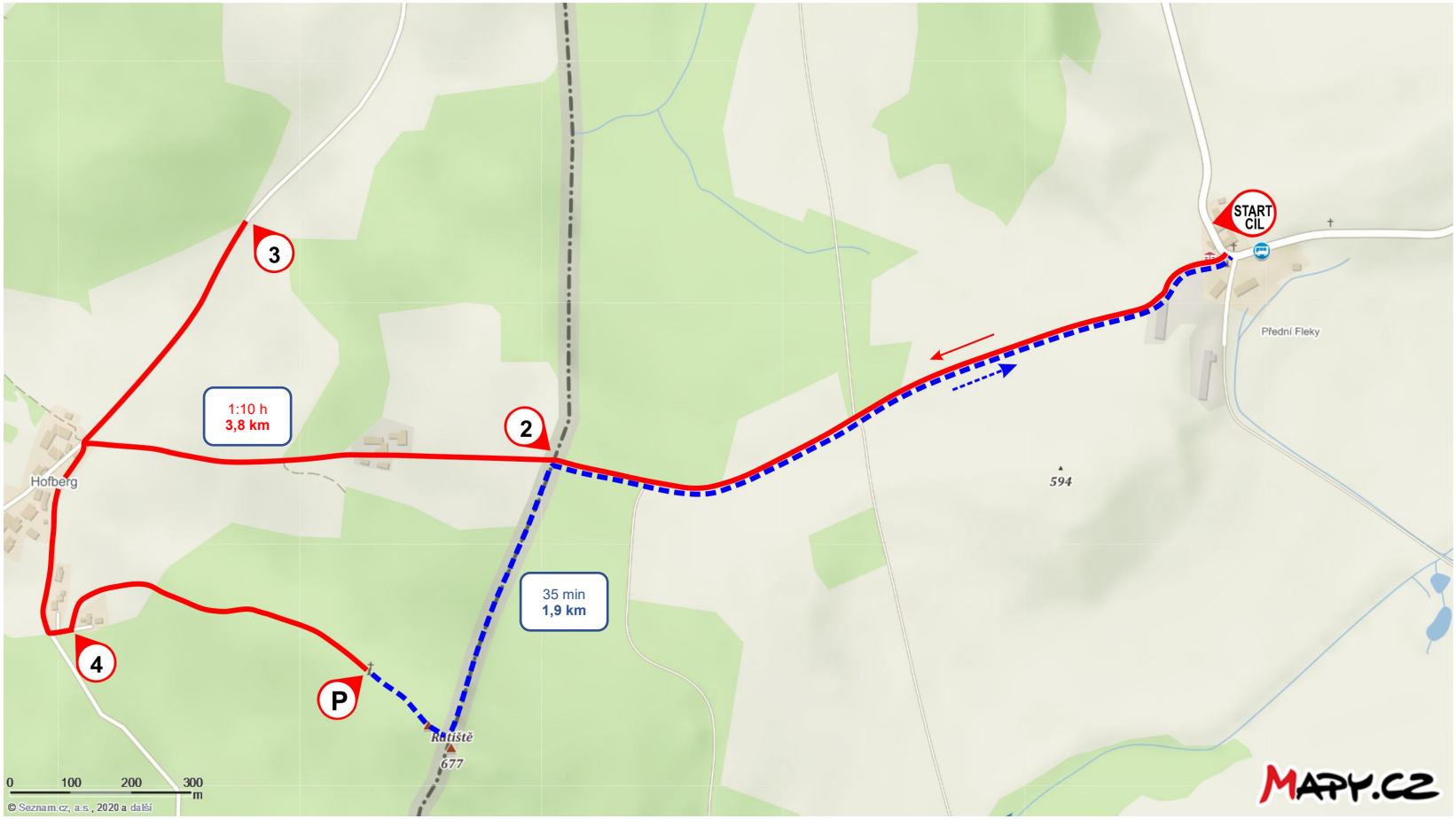

Kód trasy z obce Přední Fleky k Nýrskému památníku (bod P). Z bodu 4 se musíte orientovat podle zakreslené mapy v knize.

Alternativní cesta od památníku zpět do obce Přední Fleky.

bod 2 – státní hranice (historický hraniční kamen)
bod 3 – vyhlídka (viz. text)

Odtud jsme se vrátili zpět na Hofberg a šli kousek dál po silničce, když jsme na nenápadné dřevěné cedulce spatřili nápis „Neuerner Denkmal“. Protože jsme napoprvé nápis přečetli jen letmo, přemýšleli jsme, jaký že Nový památník tu máme hledat. Pak nám však došlo, že tu jde nikoliv o Nový, nýbrž Nýrský památník, neboť Nýrsko se německy řekne Neuern. Vydali jsme se tedy vzhůru kolem stavení kolmo vlevo od silnice a pokračovali po cestičce v lese, kde nám lehce zchátralá lavička napověděla, že snad jdeme správně. A opravdu, po chvilce tu náhle před námi stál kamenný památník, na němž jsme se dočetli, že byl postaven bývalými obyvateli Nýrska německé národnosti jako upomínka na odsun v roce 1946.

Foto č. 2: Krása podzimních barev.

A tady přichází chvíle, kterou zmiňujeme v úvodu kapitoly, chvíle k zamyšlení. U takových památníků se často obracíme k historii nedávné i vzdálené a ptáme se, proč se z Nýrska stalo Neuern a pak opět Nýrsko? A jak to vlastně bylo s německým osídlením této části Šumavy?

Snad první zajímavou zprávou je listina krále Václava II., datovaná 8. října roku 1291. V ní zmiňovaný panovník jmenuje Bohuslava z Klenové a další tři české šlechtice, aby spolu se čtyřmi německými členy vytvořili smírčí komisi, která měla řešit spory při kolonizaci, čili osídlování pohraničního hvozdu. Majetky tehdy nebyly omezovány hranicí, takže například Přibík z Klenové byl někdy mezi léty 1420 až 1465 zástavním držitelem německých míst jako jsou Eschlkam, Neukirchen beim Heiligen Blut a dokonce i města Furth im Wald. Osídlování

probíhalo samozřejmě i za vlády Lucemburků, kdy sem na Šumavu přicházeli osadníci až z Tyrol, možná i z toho důvodu, že manželkou Jana Jindřicha, mladšího bratra krále a císaře Karla IV., byla hraběnka Markéta Tyrolská. To ale jistě nebyl jediný důvod, proč na drsnou a nehostinnou středověkou Šumavu přišlo tolik lidí právě z Tyrol. Tamní obyvatelé byli na život v těžkých lesních a horských podmínkách zvyklí, proto se zde na Šumavě asimilovali lépe než třeba lidé z Polabí.

Další vlna osídlování Šumavy především německým etnikem přišla v souvislosti s rekatolizací v době pobělohorské. Jedním z místních důkazů je letopočet 1648, vypálený do trámu na půdě chalupy Jiřího Pscheidta z Hvízdalky. Je zde připojeno i jméno a rodiště přistěhovavšího se: Johann Pscheidt aus Neukirchen b.H.B. Není tedy divu, že my Češi máme podle výsledků nejnovějších genetických výzkumů původ mimořádně pestrý, slovanské kořeny má jen 35 procent populace. U třetiny lidí lze vystopovat jejich germánsko – keltský původ a deset procent má prapředky z řad severských národů. Zbytek má například židovský původ, někteří lidé mohou hledat své kořeny v jižní Evropě nebo na Sibiři. Věda dokonce dokáže určit mezi Čechy ty, jejichž prapůvod je až ve starobylé Mezopotámii. Osídlování Šumavy počínaje 17. stoletím bylo tedy převážně německé s tím, že mnohdy byla etnická hranice doslova mezi dvěma obcemi, například nedaleké české Chřepice a sousední německý Jenner Welt (Onen Svět). Převážně český byl Strážov na Šumavě, ale sousední ves už byla pojmenována německy – Depoldovitz unter dem Brennet (Děpoltice), stejně i Todlau (Datelov) či Dornstadt (Městiště), odkud pochází i poslední šumavský hamerník Ferdinand Denkscherz, za jehož sekyrky s monogramem FD se dneska platí div ne zlatem.

Foto č. 3: Nýrský památník.

Pokud jde o již zmíněné Nýrsko, v 19. století a v první polovině 20. století zde žila naprosto dominantní německá populace, stejně jako ve všech obcích, které do tehdejšího soudního okresu Neuern náležely. Žilo zde více než 12 000 německy mluvících obyvatel. Česká menšina tu také byla, Češi zde zastávali převážně úřednické, vojenské a policejní posty. V době konstituování Československé republiky v roce 1918 zde byl německými obyvateli jasně vznesen požadavek, aby se celá oblast připojila k Bavorsku. Situaci tehdy vyřešil až příchod českých legionářů, nýrský polookres se součástí Bavorska nestal a celistvost Československa byla zachráněna.

V průběhu 20. let se tu situace poměrně zklidnila, ovšem až do doby, kdy se kancléřem Německa stal Adolf Hitler. Od té doby zazníval v Němci osídlených oblastech, nejvýrazněji však na západě a severu, čím dál silnější hlas, vyjádřený heslem „Heim ins Reich“, tedy „Domů do Říše“.

Foto č. 4: Kouzlo ranní mlhy a vycházejícího slunce na Šumavě.

Kdybychom tedy byli při pozdějším nazírání na poválečný odsun Němců striktně logičtí, nabízela by se argumentace jednoduchá: Máte, co jste chtěli, jste v Reichu… Jenže nic nebývá tak jednoduché a jednostranné, jak bychom si přáli. Z Nýrska byl vystěhován třeba i řídící učitel Josef Blau, do té doby snad nejkomplexnější etnograf Šumavy, jehož výjimečná kniha „Řemesla Šumavy“ (Die Handwerke des Böhmerwaldes) poskytuje neotřelý pohled na život Šumaváků a dodnes slouží jako zdroj cenných historických informací o této oblasti. Sám Josef Blau a řada jemu podobných by patrně směli v Nýrsku zůstat, ale jako Němci dobře cítili, že zejména v poválečné době nejsou v Čechách žádáni. Navíc měli určitý pocit „národní spoluodpovědnosti“, alespoň ti slušnější z nich. Je třeba si také uvědomit, že i když slušní němečtí občané, jako byl pan řídící Blau, sice po válce přišli o své domovy na území Československa, život v socialistickém pohraničí, navíc blízko ostře střežené hranice, by pro ně žádnou procházkou rozkvetlým sadem nebyl. A tak se stalo, že Šumava v celé své délce asi 150 km, přišla o velkou část svého obyvatelstva, které zde žilo mnohdy až po 30 generací. Šumava bez obyvatel nezůstala, přišli sem různí repatrianti z Rumunska a Slovenska. Mnohdy se však jednalo o lidi bez valného vzdělání a vyznávající kulturu Šumavě zcela cizí. Poslední ranou pak byla kolektivizace a vznik rozsáhlých vojenských výcvikových prostorů. Připočteme-li ještě vytvoření hraničního pásma, mnohdy o šířce až 10 km, vidíme důvod zániku velkého množství šumavských obcí.

Foto č. 5: Bavorská a česká strana historických hraničních kamenů.

Za jeden, ale rozhodně ne jediný smutný příklad takového procesu, mohou sloužit Stodůlky, kde roku 1925 žilo kolem 1000 obyvatel, stádo hovězího dobytka čítalo až 3000 kusů, bylo zde 650 ha orné půdy a fungoval zde dokonce divadelní spolek, který ročně připravil jednu premiéru divadelního představení. V roce 1952 byly Stodůlky srovnány se zemí a nezbylo z nich vůbec nic. Copak by tomu řekl takový pan řídící Blau?

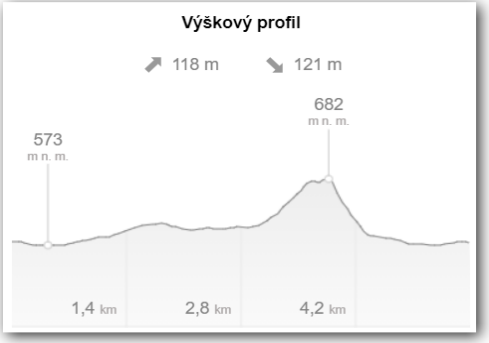

Takže tolik k zamyšlení o části historie naší Šumavy. Cestu zpět od památníku k autu už popisovat nemusíme, s hlavou plnou neveselých úvah o osudu krajiny, která přijde o své lidi, kteří ji měli rádi a starali se o ni, ať už to byli Češi či Němci, dřevaři, zemědělci či skláři, nám bylo trochu smutno.

Kapitola 3: Údolím Chodské Úhlavy

Těžko bychom v takové blízkosti hranic nedaleko města Nýrska a rovněž nedaleko bavorských měst Neukirchen beim Heiligen Blut a Furth im Wald mohli očekávat turisticky takřka nedotčená údolí. A přesto, údolí Chodské Úhlavy poblíž Svaté Kateřiny a bavorského Rittsteigu, takovým územím je. Výlet jsme tentokrát podnikli se skupinou přátel z Rotary klubu Písek, Rotary klubu Cham a několika zahraničními studenty, kteří byli v Česku na výměnném pobytu.

Auta jsme zaparkovali přibližně 300 m před státní hranicí naproti budově bývalé roty Pohraniční stráže v katastru obce Svatá Kateřina, přesněji toho, co z ní zbylo. Jedná se opět o obec, odkud byli německy mluvící občané Československa po roce 1946 vystěhováni. Po nich tu zbylo jen pár hrobů na místě bývalého hřbitova, budiž ku chvále těch, kteří se o to zasloužili, pietně upravených. Hned za tímto smutným místem se však nachází pension Račín, zřejmě nazvaný podle nedaleké samoty Radošín (německy Ratschin).

Foto č. 1: Podzimní barvy v údolí Chodské Úhlavy.

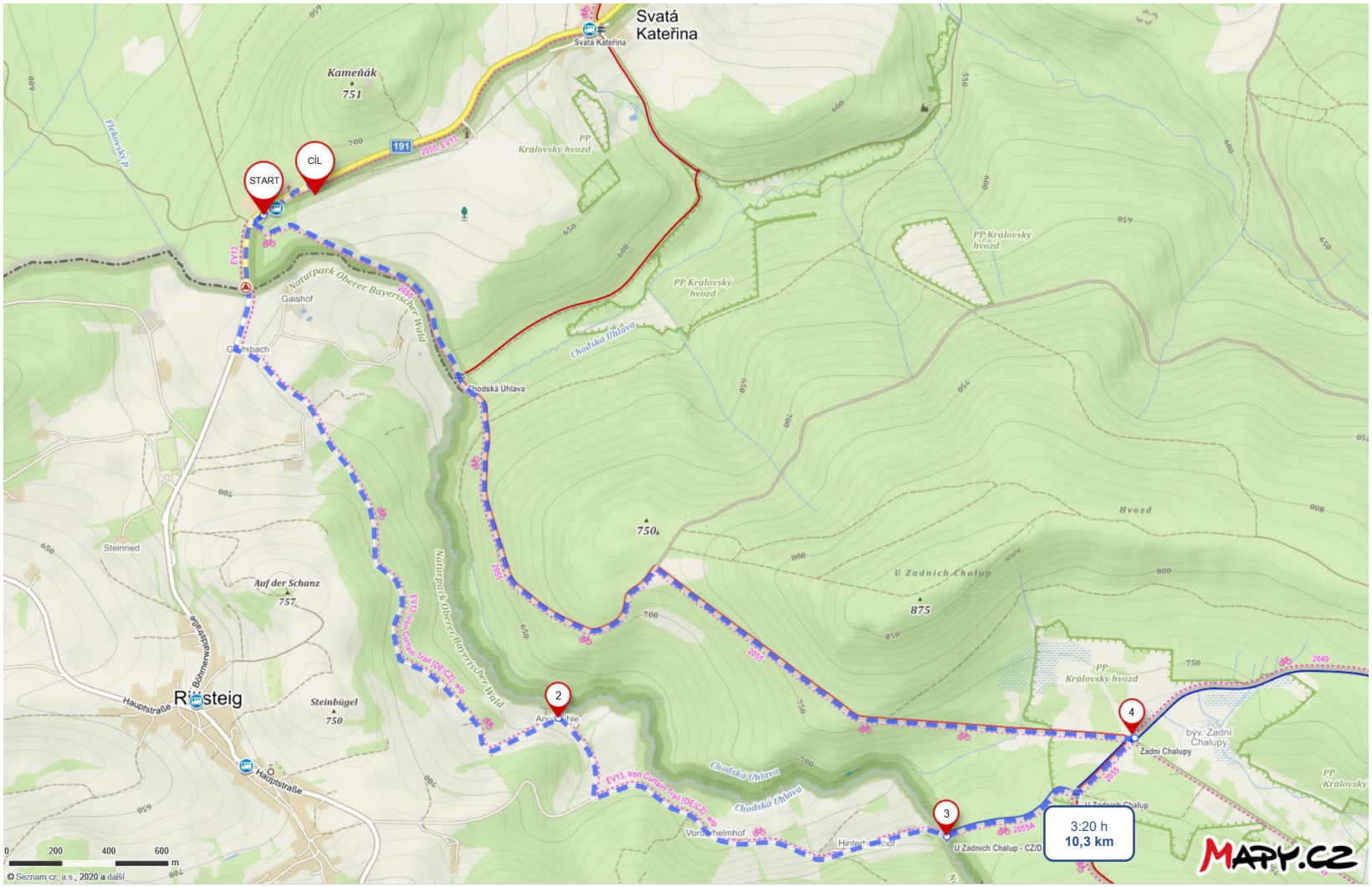

Kód od bývalé pohraniční roty u Svaté Kateřiny údolím Chodské Úhlavy.

bod 2 – bývalý mlýn Anglmühle, bod 3 – hraniční přechod, bod 4 – bývalá osada Zadní Chalupy

Foto č. 2: Pohled na samotu Anglmühle.

Po silnici, vedoucí od parkoviště dolů ke státní hranici, jsme došli ke dvěma tereziánským hraničním kamenům se znakem Českého království na jedné straně a modrobílou šachovnicí svobodného státu Bavorsko na druhé straně. Odtud už to byl jen kousek k objektu bývalé německé celnice, kde jsme odbočili vlevo po úzké asfaltce, která je zároveň značenou cyklotrasou EuroVelo 13 s příhodným názvem „Stezka železné opony“. Ta nás po chvíli dovedla do romantického údolí zmíněné Chodské Úhlavy. Minuli jsme několik velmi hezky upravených samot a už jsme se mohli začít kochat pohledem na Anglmühle, bývalý mlýn, dnes pension, který se nachází na břehu říčky tvořící zde přirozenou, dříve tak neprostupnou státní hranici.

Tady rozhodně stojí za to chvilku postát, protože zákoutí s několika staveními je vskutku malebné, zejména pokud turista nepodcení přípravu a objedná si na svůj výlet to správné počasí. My jsme tak učinili, sluníčko nám vesele svítilo na cestu, a my jsme pokračovali dál, směrem k dalším lesním samotám s názvem Vorderhelmhof, kolem kapličky s umrlčími prkny. To je zvláštnost vpravdě šumavská. Místní samoty totiž bývaly v těch krásných dobách, kdy v zimě ještě sněžilo, zcela odříznuty od světa. Když pak někdo na takové samotě neprozřetelně zemřel v době, kdy všude kolem leželo mnohdy několik metrů sněhu, byl položen ve stodole na prkno a až na jaře, když to počasí dovolilo a země roztála, byl takový nebožtík pochován na hřbitově. Prkno se pak různě vyzdobilo a opatřilo nápisy, často veršovanými, vzpomínajícími na zemřelého, jak jinak než jen v dobrém.

Další samotou na naší cestě je osada Hinterhelmhof. Asi 400 m za posledním stavením v Bavorsku je hraniční přechod tvořený můstkem přes potok Lomnička, který je přítokem Chodské Úhlavy. Odtud je v zimě možno pokračovat po černě značené běžecké stopě přes Stateček, kolem vodopádu Bílá strž až k Černému jezeru.

My jsme přešli můstek přes Lomničku a vydali se mírným stoupáním směrem ke křižovatce cest u bývalých Zadních Chalup, vzdálené asi 600 m. Vedla nás už česká turistická značka modré barvy. Pokud jde o bývalé Zadní Chalupy (Hinterhäuser), ty stály asi půl kilometru od naší cesty vpravo. Ve 28 staveních zde žilo před válkou asi 145 Němců a 4 Češi. Hostinec Brandl zde nabízel ubytování a patřičné občerstvení. My jsme se občerstvili až na druhé křižovatce, v mapě označené jako Zadní Chalupy, ovšem

Foto č. 3: Kaplička s umrlčími prkny u samoty Vorderhelmhof.

Foto č. 4: Foto se zahraničními studenty na můstku přes Lomničku.

z vlastních zásob. Poté jsme odbočili po červené značce ostře vlevo a pochodovali podél hranice směrem k hraničnímu přechodu Svatá Kateřina. Nyní jsme si užívali krásy údolí Chodské Úhlavy po české straně hranice. Stály zde kdysi tři mlýny: Taubenhof, Stiegelhof a Schindelhof. Asi po 3,5 km jsme opustili červenou turistickou značku. Ta odbočuje vpravo, ale nás k autům dovedla cyklostezka č. 2055, kopírující velmi těsně státní hranici.

Krátká, jen asi desetikilometrová trasa, která vede ovšem krásnými místy, kde potkáte maximálně jednu maminku s kočárkem ze samoty u Anglmühle, navíc česky mluvící, a pak jednoho cyklistu – samotáře, nemluvícího vůbec. Cesta je to inspirativní zejména pro introvertní výletníky všeho druhu, kteří si chtějí užít alespoň trochu té původní, tiché a zadumané Šumavy bez všudypřítomných turistů.

Na závěr našeho výletu jsme se zastavili na oběd zamluvený v pensionu Diana v Uhlišti. Tam se odehrála scénka, jakou dovede napsat snad jen život sám. Totiž tak: Já jsem se jako průvodce na této trase samozřejmě věnoval jak píseckým, tak chamským přátelům. A velice jsem se pobavil, když mi bavorský kolega poděkoval, že já, Čech, ukázal jemu, Bavorákovi, tak kouzelný a krásný kousek Bavorska.

Foto č. 5: Chodská Úhlava v místě kde opouští státní hranici.

Následující příhoda byla snad jen umocněním těch krásných chvil, jaké jsme společně na našem výletě zažili. Jeden z píseckých kolegů, tatínek jednoho z členů Rotary klubu Písek, zaslechl z hovoru, že jsem studoval kdysi v Českých Budějovicích. Poptal se tedy, zdali si nepamatuji někoho z pedagogů na fakultě, jmenovitě z katedry tělesné výchovy. Dodal ovšem, že nepředpokládá, že by zrovna tato katedra zanechala hlubokou stopu v mé již tak bohaté a dlouhé paměti. Proti tomu jsem se ohradil s tím, že mi paměť stále slouží, neboť se sám stále považuji za mladíka svěží mysli, a začal jsem jmenovat jednotlivé kantory zmíněné katedry: Kala, Kavale, Fučík, Švamberková a Cigánek. V tu chvíli se písecký host, starší, ale velmi fit pán rozesmál a hlasitě zvolal: to jsem já, ty troubo …

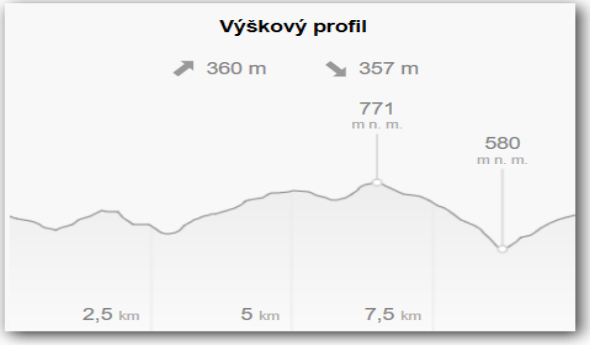

Inu, potkávají se lidé s lidmi, to není nic nového, ale potěší to.

ROTARY INTERNATIONAL

Rotary je mezinárodní členská organizace sdružující lidi sdílející touhu a odhodlání pomáhat a zlepšovat život ve svém okolí i kdekoli na světě. Rotary kluby naleznete téměř v každém státě světa.

MOTTO ROTARY

SERVICE ABOVE SELF

"Nezištná služba – Service Above Self "

PĚT CEST ROTARIÁNSKÉ SLUŽBY

„Služba klubu" zahrnuje všechny činnosti, které rotariáni potřebují vykonávat, aby jejich klub úspěšně fungoval.

„Profesní služba" odkazuje na příležitost, kterou každý rotarián má, aby ve svém klubu představil a zastupoval svoji profesi, její důstojenství a užitečnost.

„Služba obci" se vztahuje na činnosti, kterými se rotariáni snaží zlepšit kvalitu života v jejich obci. Zejména se jedná o pomoc těm, kteří to nejvíce potřebují.

„Mezinárodní služba" zahrnuje mnohé programy a činnosti. Projekty mezinárodní služby jsou stavěny tak, aby sloužily humanitárním potřebám lidí v mnoha zemích světa. Stěžejním projektem je program „PolioPlus", který má za cíl vymýcení dětské obrny na celém světě (www.endpolionow.org).

„Služba mládeži" je podpora mládeže při činnostech zaměřených na rozvoj řídících schopností při realizaci projektů služby obci a mezinárodní služby, nebo v rámci výměnných programů pro mládež, které ji obohacují a kterými šíří ve světě toleranci, porozumění a chápání kulturních rozdílů.

Kapitola 4: S Rotary kempem ze Špičáku na Ostrý

Celosvětové hnutí Rotary (viz www.rotary.org) organizuje pro mladé lidi prakticky z celého světa kromě dlouhodobých ročních výměn i letní krátkodobé kempy (viz www.rye2240.org). Náš klatovský klub přišel roku 2008 s myšlenkou přeshraniční spolupráce s bavorským Rotary klubem Cham. Od té doby, zpravidla ob rok, pořádáme dvoutýdenní letní tábor, během něhož stráví děti týden v Čechách a týden v Bavorsku. Mladí lidé z evropských zemí, ale také např. z Izraele, Egypta, Turecka, USA či Tchaj-wanu navštíví nejen Prahu, Klatovy a Šumavu, ale ve druhém týdnu i Regensburg, Mnichov a třeba slavnou akci „Drachenstich“, tedy zabití zlého draka, v blízkém bavorském městě Furth im Wald. Tolik na vysvětlenou úvodem.

Teď k vlastní cestě. Jak z názvu kapitoly vyplývá, tato trasa končí na vrcholu hory Ostrý (1293 m n. m.). Zde doporučujeme zamluvit si ubytování (viz www.osser-schutzhaus.de), vychutnat si krásnou atmosféru západu, popřípadě východu slunce a ráno po dobré snídani pokračovat hřebenovou túrou popisovanou v následující kapitole. Pro ty z vás, kteří chtějí absolvovat pouze jednodenní výlet, máme na konci kapitoly popsanou druhou variantu trasy.

Foto č. 1: Neopakovatelná atmosféra východu slunce z vrcholů Šumavy.

Naše putování začalo u špičáckého nádraží, kam jsme dorazili vlakem. Odtud jsme se vydali vzhůru po modré značce do sportovního areálu Špičák, pak vzhůru po sjezdovce číslo 2 až na žlutě značený Jezerní okruh. Na této cestě jsme se vydali vlevo směrem k Čertovu jezeru.

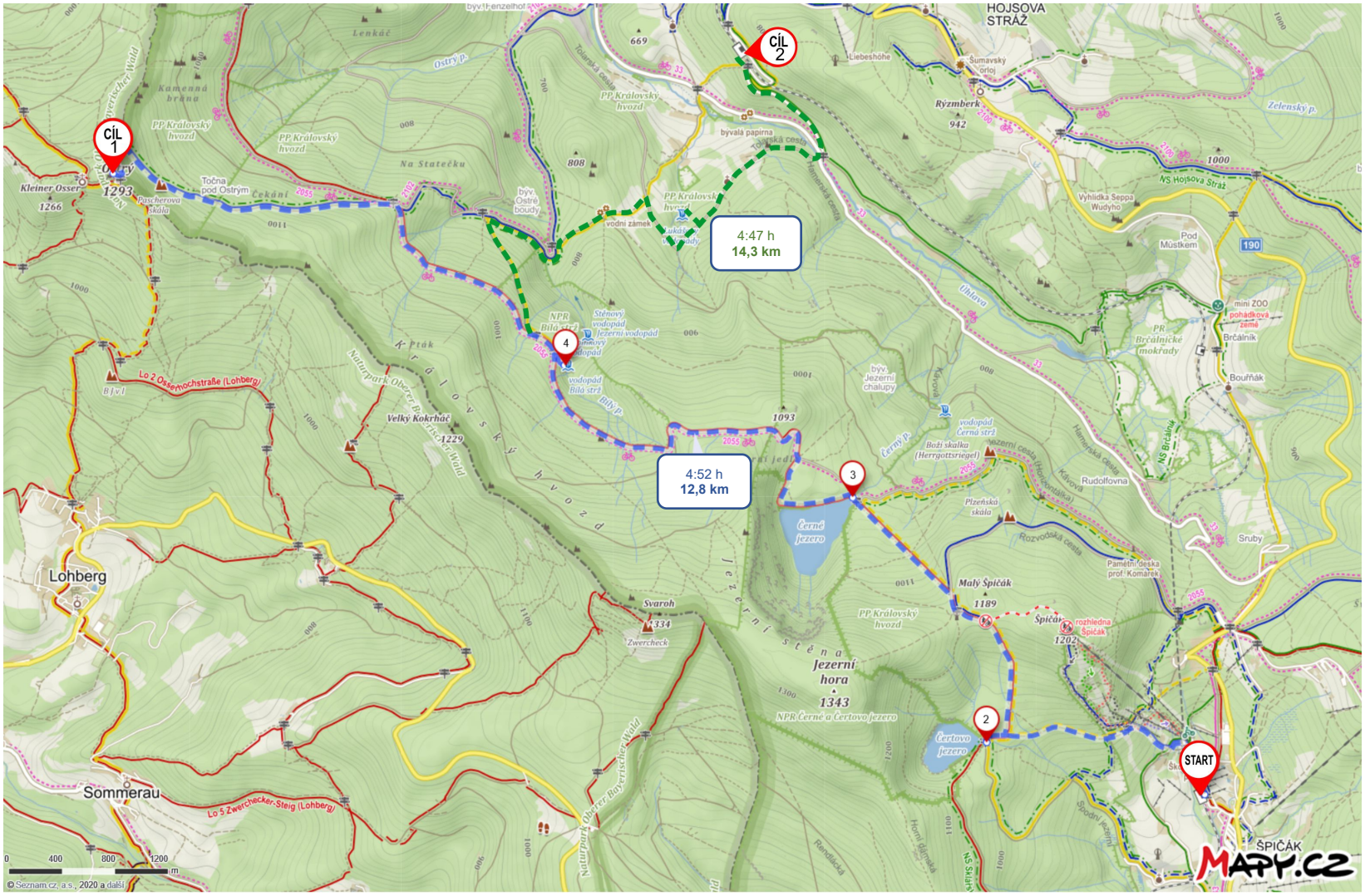

Kód trasy z nádraží Špičák na Ostrý.

Kód trasy z nádraží Špičák na nádraží Hamry–Hojsova Stráž.

bod 2 – Čertovo jezero, bod 3 – Černé jezero, bod 4 – vodopád Bílá strž

Zde si dovolím připomenout situaci, která se mi přihodila kdysi dávno, ještě v době, kdy jsem sám učil ve veřejné lyžařské škole, dnes lyžařské škole Josefa Tremla. Budiž poznamenáno, že tuto příhodu si vyslechli i účastníci kempu a dost se smáli. Nevím, zdali upřímně, vím ale, že někteří dost nahlas. Inu, jel jsem se svým družstvem takzvaně hada, tedy jaksi jeden za druhým, první cvičitel a za ním nekonečná řada dětí v oranžových vestičkách, kterou proklínali ostatní platící návštěvníci sjezdařského areálu (tady se nic nezměnilo, hady na sjezdovkách dosud jezdí a dosud je všichni proklínají, ale i to ke Špičáku prostě patří). A právě na Jezerní cestě, kde teď stojíme, jsem ukázal hůlkou družstvu, aby zastavilo na levé straně trati, a sám jsem chtěl frajersky zastavit proti nim, hodit „patkami“, způsobit menší vánici a zkrátka jim ukázat, že jsem prostě machr (to pro případ, že by si toho děti dosud nevšimly). Do cesty se mi ale připletla sněhem zakrytá větev a já udělal parádní salto. Nic nepotěší děti víc než pohled na cvičitele v kotrmelcích a ještě k tomu v prašanu. Ale aspoň ta plánovaná vánice se mi povedla. Můj problém ale nebyly kotrmelce, nýbrž fakt, že mi zubařka dva dny před tím vytrhla horní jedničky a dvojky a místo nich umístila jako protézu takzvaný mezerníček, ďábelský to vynález, který už dnes naštěstí moderní stomatologie nezná. No, a ten mi z pusy vypadl. Zkuste hledat čtyři bílé zuby v bílém prašanu. Děti řvaly smíchy a tázaly se, cože to ve sněhu hledám. Když jsem poněkud nezřetelně zahučel, že brýle, řvaly dál, že prý je mám na hlavě. V tu chvíli jsem naštěstí pod sněhem nahmatal část svého provizorního chrupu, nenápadně jej umístil pod horní čelist a jelo se dál. Hlavové nervy mi sice na okamžik přestaly pracovat (zkuste si dát do dva dny staré rány po několika vytržených zubech mezerníček, který si předtím vyválíte ve sněhu, čímž jej ochladíte na cca mínus dva stupně), ale ne natolik, abych na příhodu zapomněl. Dodnes si ji na Jezerní cestě s gustem připomínám.

Foto č. 2: Pohled na Čertovo jezero.

Tolik vzpomínka. Šli jsme dál po žluté bez větších problémů až k Čertovu jezeru, opředenému jak dávnými, tak poměrně nedávnými pověstmi. Samo jezero je tajuplné, krásné, a to za každého počasí. Snad nejlépe však jeho kouzlo vynikne za mlhavého, zcela typicky šumavsky nevlídného podvečera. Čertovo jezero je rozlohou přibližně 10 ha druhým největším šumavským jezerem. Leží v nadmořské výšce 1030 m n. m. a jeho maximální hloubka je 37 m. Jezero je napájeno spodními prameny i povrchovými přítoky. Jako jediné ze šumavských jezer na české straně patří do povodí Dunaje.

Foto č. 3: Černé jezero.

V roce 1964 svazarmovští potápěči v jezeru nalezli pár bedýnek s municí. Jeden z potápěčů, pracovník Státní bezpečnosti Ladislav Bittman, pak přišel s nápadem „utopit“ v blízkém Černém jezeře bedny plné prázdných papírů a pak je „objevit“ za přítomnosti kamer Československé televize a demonstrativně dopravit k „prozkoumání“ do Prahy jako cenné archivní dokumenty gestapa.

Přestože už dávno víme, jak to se slavnými dokumenty na dně jezera bylo, historka o pravých gestapáckých dokumentech dosud žije svým životem a vypráví se na Klatovsku z generace na generaci. To jsme ale našim mladým účastníkům kempu raději ani neřekli.

Dále jsme postupovali už po červené značce směrem k Černému jezeru přes místo zvané Rozvodí, odkud na jednu stranu teče voda směrem k Čertovu jezeru do povodí Dunaje a dále do Černého moře a na druhou stranu voda směřující k Černému jezeru do povodí Labe a pak do Severního moře. Jedná se tedy o významné evropské rozvodí. Cesta od Čertova jezera k Černému

jezeru přes zmíněné rozvodí je krásná, jako všechny cesty zmíněné v této knize, ale poměrně fyzicky náročná. Vede totiž v první části do prudkého kopce a z Rozvodí naopak prudce klesá po kamenité cestě směrem k Černému jezeru. Černé jezero je s rozlohou 18,5 ha největším a s hloubkou 40 m i nejhlubším ledovcovým jezerem na Šumavě a v Bavorském lese. Jezero je nejníže položeným jezerem ze šumavských jezer (1008 m n. m.). Své jméno dostalo od zdánlivě černé barvy vody jezera vznikající odrazem okolních hustých tmavých lesů. Nad jezerem je 300 m vysoká stěna Jezerní hory (1343 m n. m.), jejíž vrchol je nejvyšším vrcholem na Železnorudsku.

Foto č. 4: Panoramatický pohled na Černé jezero.

Foto č. 5: Vodopád Bílá strž.

Od Černého jezera opět po červené vede cesta k další zastávce, kterou je nejvyšší souvislý šumavský vodopád Bílá strž (výška vodopádu 13 m). Pro nás Šumavany je Bílá strž opravdovou pýchou, pro chlapce z Islandu a Norska byl pohled na „náš“ vodopád spíše důvodem k pokrčení rameny a lehkému pousmání. No nic, všechno je relativní. Podle lidové pověsti ze 17. století žil v okolí vodopádu u Vlčí propasti myslivec, který získal své neobvykle výborné střelecké umění ve spojení s čertem, za což byl uvězněn, vyslýchán a mučen. Tradovaná legenda měla inspirovat hudebního skladatele C. M. von Webera k napsání opery Čarostřelec. Pokračujme dál po červené až k místu zvanému Stateček. Dnes je tu jen jakési malé „náměstíčko“ a přístřešek lákající k občerstvení a krátkému odpočinku. Kdysi se toto místo jmenovalo Gütelplatz a byl tu hostinec, v němž se prý setkávali pašeráci a měnili si navzájem své zboží. Krom toho se tu o sobotních večerech pořádaly tancovačky, kam chodili za děvčaty z blízkých Hamrů a dalších samot mládenci z Lohbergu a snad až z Lamu, z obce daleko na bavorské straně za vrcholem Ostrého. Neumím si představit, jak se dnes vdavekchtivé děvče plahočí z Hamrů až na Stateček, Hamry jsou sice nedaleko, ale v údolí. Všechno je relativní, láska zřejmě i tenkrát hory přenášela.

Foto č. 6: Lukášovy vodopády.

K vrcholu zmíněného Ostrého nás dál vedla opět turistická značka, tentokrát modrá. Zhruba ve druhé třetině cesty se nabízejí kouzelné výhledy do Hamerského údolí, dokonce až k romantické vodní nádrži Nýrsko, zásobující pitnou vodou Klatovy a okolí. My jsme však pokračovali dál k rozsáhlé planině, kterou má na svědomí orkán Kyrill, pak vzhůru kolem hraničních

modrobílých tyčí až k vrcholu, v poslední části místy „na přední náhon“. Účastníci výpravy se k náročnosti trasy vyjadřovali převážně ve své mateřštině, předpokládejme, že trousili chvalozpěvy na tu krásu všude vůkol, protože k tomu byl důvod. Cesta je to opravdu krásná, co vám mám povídat. Jeden z účastníků tábora, sympaťák z Tchaj-wanu, se mě s vypětím všech sil a na pokraji úplného vyčerpání zeptal anglicky, proč chodím do kopce tak rychle. Místo odpovědi jsem se dotázal, zdali se u nich chodí pomaleji. Odpověděl, že to záleží na věku. Přiznal jsem se mu, že právě dnes slavím sedmdesáté narozeniny. Na to odpověděl, že u nich sedmdesátiletí do kopce nechodí vůbec.

Foto č. 7: Lukášovy vodopády.

Po zdolání skalnatého vrcholu se nám náhle ukázala horská chata, kde jsme měli zajištěný nocleh pro všechny táborníky i jejich doprovod. Mladý Tchaj-wanec však o mých narozeninách nepomlčel, takže po skromné večeři se od stolu mladých náhle ozvalo ono známé „Happy Birthday to You...“. A nejen to: kolem šesté večer se otevřely dveře a vešli dva naši výborní přátelé z Rotary klubu Cham, Lutz a Christl, a přinesli podezřelou kabelu se stejně podezřelými lahvičkami bavorských destilátů z borůvek, malin, lískových oříšků, brusinek a bůhví čeho všeho. Některým z dospělých průvodců, neboť mladí se při oslavě narozenin omezili na ochutnání bavorského piva, nebylo druhý den při túře po hřebenech, navazující na předchozí výstup, zcela volno.

Foto č. 8: Poutní místo Křížkov.

A na závěr slíbená alternativní trasa, která nekončí na vrcholu Ostrého, ale v údolí řeky Úhlavy. V mapce je zakreslena zelenou přerušovanou čarou. Po zhlédnutí vodopádu Bílá strž se budete dále držet žluté značené cesty. Přes rozcestí Pod statečkem půjdete stále po žluté, až budete křižovat Tolarskou cestu. Zde se dáte vpravo a asi po 1,6 km přijdete k velkému krmelci u cesty. Zde musíte odbočit vlevo a jít lesem 120 m, až narazíte na malebné Lukášovy vodopády. Tyto kaskádovité vodopády se nacházejí na bezejmenném potoku a mají výšku sotva 3 metry. Nejsou to sice žádní velikáni, ale o to více jsou malebné, turisty opomíjené. Od vodopádů se vrátíte zpět na cestu a po 450 m dorazíte k bývalému poutnímu místu zvanému Křížkov (německý název Kreuzwinkel). Kaple na tomto místě byla postavena Johannem Tornerem v letech 1730 – 1731. V kapli se nacházely tři dřevěné rokokové oltáře. Na jednom z nich stál od roku 1736 dvacet centimetrů vysoký stříbrný pacifikál s ostatkem svatého Kříže, dar Kateřiny Knittelové z Prahy; odtud také odvozen název místa – Křížkov. Z tohoto místa je překrásný pohled do Úhlavského údolí. Na horizontu vlevo je vidět hora Ostrý a vpravo od ní hora Lovečná (1092 m n. m.). Zbývá 800 m a jste na silnici vedoucí jedním směrem na Nýrsko, druhým pak na Špičák. Odtud jsou to necelé 2 km mírným stoupáním po zelené značce k vlakové zastávce Hamry-Hojsova Stráž.

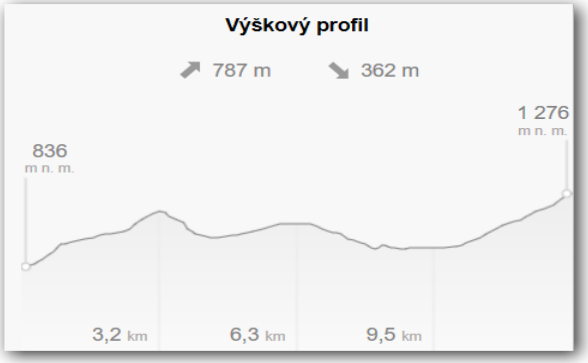

ROTARY DISTRIKT 2240 – ČESKÁ REPUBLIKA A SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Distrikt 2240 je jedním z více než 530 distriktů mezinárodní organizace Rotary International po celém světě. Sdružuje a zastřešuje české a slovenské Rotary kluby.

Prvním Rotary klubem založeným v tehdejším Československu v roce 1925 byl Rotary klub Praha. O dva roky později byl založen Rotary klub v Bratislavě. Zánik samostatného Československa v roce 1939 znamenal ukončení činnosti Rotary klubů. Po ukončení 2. světové války Rotary kluby obnovily činnost, ale ne bohužel na dlouho. Ani komunistický režim fungování Rotary klubů neumožnil. K obnovení činností hnutí Rotary na území Československa tak došlo až v roce 1990, a to v rámci rakouského distriktu. Samostatný distrikt pro Českou a Slovenskou republiku byl ustaven v roce 1999.

Na konci roku 2020 působilo v rámci československého distriktu celkem 47 klubů v Čechách a na Moravě a 29 klubů na Slovensku. V rámci distriktu funguje i 11 mládežnických klubů (18 až 30 let), tzv. Rotaractů.

Za dobu existence distriktu bylo realizováno opravdu velké množství projektů humanitárního či vzdělávacího charakteru v České republice a Slovenské republice. Pomoc rotariánů také často směřovala do zahraničí, aby pomohla při odstraňování následků humanitárních katastrof. Řada projektů byla financována s významnou pomocí mezinárodní Nadace Rotary (Rotary Foundation). Celková hodnota projektů ke konci roku 2020 činila 140 mil. Kč.

Kapitola 5: Hřebenovka z Ostrého na Svaroh

Hřebenové cesty vedou po hřebenech, proto se tak jmenují. Jak se však na hřeben dostat: nejbližší cesta na vrchol Velkého Ostrého je z bavorské strany z městečka Lam směrem na Lambach, kde asi 1 km před Lambachem odbočuje vpravo silnička až k parkovišti Auf dem Sattel. Odtud pěšky vzhůru k vrcholu je to 2,8 km. Z této cesty je však možno odbočit asi po 1 km vpravo na cestu Osserwiese, která nás zavede na skalní galerii, kde často startují paraglajdisté. Je zde krásný výhled na celé Lamské údolí (bod 2 na mapě). Na cestu k vrcholu se napojíme u kapličky a vpravo nad námi bude vrchol Malého Ostrého (1266 m n. m.). K vrcholu Velkého Ostrého, a tedy k začátku hřebenové cesty, zbývá odtud už jen 200 m.

Druhou možností je cesta z vesničky Lohberg, na jejímž horním okraji je parkoviště a pěší túra je pak dlouhá 3,4 km a je fyzicky náročnější.

Foto č. 1: Pohled na Lamské údolí ze skalní galerie pod Malým Ostrým.

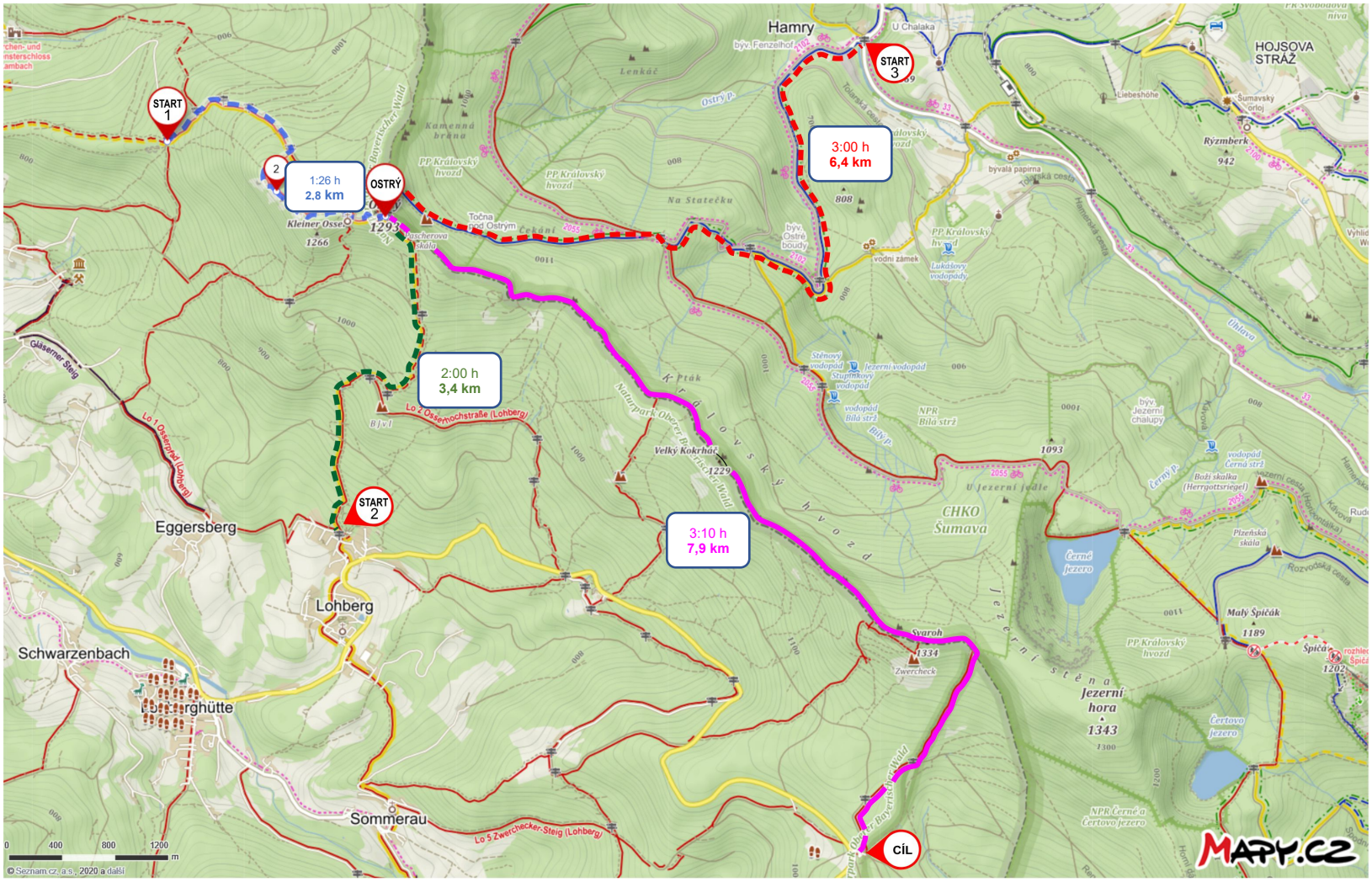

Kód trasy z parkoviště nad Lamem na Ostrý.

Kód trasy z parkoviště Lohberg na Ostrý.

Kód trasy z parkoviště Hamry na Ostrý.

Trasa z Ostrého vede po státní hranici. Sestup ze Svarohu po červené trase LO 5. Na mapce fialová barva.

Třetí možností je cesta z české strany. Vychází z Hamrů, kde poblíž bývalé roty Pohraniční stráže je příhodné parkoviště a je dobře značená modrou značkou. Vede zpočátku po asfaltce krásným údolím Bílého potoka až ke křižovatce cest s názvem Stateček, odtud stoupá pak dobrá lesní cesta až k vrcholu s poněkud strmějším závěrem. Cesta je to krásná, ale delší – 6,4 km. V každém případě doporučujeme přejet dalším autem na cílové parkoviště Scheiben, protože celá trasa je náročná a trvá kolem 5 až 6 hodin.

Foto č. 2: Východ slunce na vrcholu Velkého Ostrého (1293 m n. m.).

Nutno předeslat, že v názvu kapitoly zmíněná hřebenová cesta, které mnozí pro její krásu a do značné míry výjimečnost, neboť vede po vrcholcích Královského hvozdu, říkají „Královská“, není téměř v celém svém okouzlujícím průběhu značena ani z české, ani z bavorské strany. Vede prostě po státní hranici mezi dvěma hraničními vrcholy, totiž z Velkého Ostrého (Grosser Osser) na vrchol Svarohu (Zwercheck) a je vlastně značena pouze modrobílými hraničními tyčemi.

Tuto cestu budeme popisovat podle vzpomínek na cesty, které jsme podnikli jak se zahraničními studenty, tak s přáteli z Rotary klubů Písek a České Budějovice. Předtím než se vydáme po turistické trase, připomeneme si něco málo z historie a souvislostí s popisovanými místy. Říká se, že romantičností, tajuplností a krásou údolí pod Ostrým se nechal inspirovat Carl Maria von Weber při komponování opery Čarostřelec. Dokonce prý existuje reálný podklad v podobě části zápisu ze soudního projednávání případu čarovného střelce, který ze značné vzdálenosti zasáhl velitele švédského vojenského oddílu v době

třicetileté války, načež oddíl bez velitele odtáhl. Mladý střelec si prý kule do pušky odléval sám, za svitu měsíce a s pomocí různých kouzel, takže pak nemohly minout cíl.

Foto č. 3: Vrcholový kříž na Ostrém. V pozadí Malý Ostrý.

Horu Velký Ostrý si od roku 2008 zvolili jako bod pravidelného setkávání rotariáni z Klatov a z bavorského Chamu. Vedla je k tomu snaha pozměnit symboliku: vrchol Ostrého pro obě strany totiž znamenal význačný bod „železné opony“ znamenající rozdělení dvou světů. Tím že se členové klubů ze sousedních zemí, dříve touto „železnou oponou“ oddělených, právě na vrcholu pravidelně vždy 1. května setkávají, změnil se bod rozdělení na bod setkání. A o to šlo především.

My se však vydejme na cestu. Od vrcholového kříže na Ostrém dál. Zprvu po červené bavorské značce LO 1, která asi po 300 m odbočuje u Pascherovy skály vpravo dolů, do Lohbergu. Musíme se držet neznačené hraniční stezky a pokračovat přes Gipfelkreuz (1184 m n. m.) dále k vrcholku Čekání (1124 m n. m.), přes Maxfelsen (1138 m n. m.) až na vrcholek Malého Kokrháče (1169 m n. m.). Za ním odbočuje kolmo vpravo další značená bavorská cesta - LO 8. Hraniční, tedy naše cesta, pokračuje přes Velký Kokrháč (1229 m n. m.) až na vrchol Svarohu (1334 m n. m.). Kolmo vpravo od vrcholu se ve vzdálenosti asi 100 m nachází vyhlídkové místo s krásným tepaným křížem, které nemůžeme vynechat. Z tohoto místa je nádherný výhled na nejvyšší horu Šumavy – Velký Javor. Z vyhlídky se pak vracíme zpět k hranici, kde po dalších asi 300 m na české straně v těsné blízkosti hranice narazíme na smutné zbytky Juránkovy chaty. Tuto chatu připomíná jen hromádka suti a cedule s fotografiemi a textem, přibližujícím historii této stavby.

Foto č. 4: Pohled na státní hranici. V dáli vrcholy Malého a Velkého Ostrého.

K té se ještě vrátíme. Nemůžeme zde ale nevzpomenout na dva chlapce, Egypťany, účastníky Rotary kempu. Právě tady jim kolega položil otázku, cože na ně nejvíce a nejhlouběji zapůsobilo. Odpověděli oba spontánně a současně, že v životě neviděli tolik zelené barvy široko daleko.

Ale zpět ke kdysi slavné Juránkově chatě (foto č.5). Členové plzeňského Skiklubu v čele s Arnou Juránkem, nevlastním vyženěným synem spisovatele Karla Klostermanna, postavili v roce 1922 na těchto místech dřevěný srub, který však roku 1931 vyhořel. Nedlouho poté, v roce 1932, vyprojektoval a postavil novou chatu ing. arch. Otakar Prokop. Tentokrát to byla chata se 40 lůžky

Foto č. 5: Druhá Juránkova chata (1932).
(zdroj: Z. Roučka, Předválečnou Šumavou)

Foto č. 6: Vrchol Svarohu (1334 m n. m.) V dáli vrchol Javoru.

s celoročním provozem vybavená horkovzdušným topením. Ta byla zabrána Němci roku 1938 a opět vyhořela v květnu 1945. Nadšenci ze Skiklubu ještě do konce roku postavili sice skromnější, nicméně opět celoročně otevřenou chatu. Den před Štědrým dnem ji slavnostně otevřeli, žel ne nadlouho. „Vítězný únor“ roku 1948 klepal na dveře a s ním přišel takřka pro dvě generace konec turismu v rozsáhlém zakázaném pásmu Šumavy. Věru, čest vaší práci, soudruzi… Argumentace, že se tím udržela velká část Šumavy nedotčena, je chatrná. Nedotčena sice turisty, dotčena však kilometry ostnatých zátarasů, betonových staveb, dopadových ploch ve výcvikových prostorech a řady dalších „pozorností“ souvisejících s budováním pevné hráze socialismu.

Foto č. 7: Pohled na Černé jezero z Heckelovy vyhlídky.

Asi po 100 m dále po hranici se rozloučíme s hřebenovou cestou, ačkoliv pro odvážnější a zákonů o ochraně přírody nedbající turisty se velmi blízko, od hraniční čáry vlevo, nabízí neskutečně krásný pohled na Černé jezero z takzvané Heckelovy vyhlídky (foto č. 7). Odtud slavný český fotograf a horolezec Vilém Heckel pořídil nezapomenutelné snímky. My však, zákonů dbalí, si nedovolíme porušovat zákazy vydávané úředníky z Vimperka, kteří by snad Šumavu zadrátovali ještě důkladněji než jejich ozbrojení předchůdci. Po bavorské straně se spustíme z hřebenovky dolů, tentokrát vpravo, po cestě LO 5 vedoucí na parkoviště Scheiben, vzdálené necelé 2 km. Zde končí nejen naše cesta, ale i tato kapitola.

Zbývá jen podotknout, že parkoviště Scheiben je v zimě výchozím bodem pro krásné, skvěle upravované stopy pro běžkaře, jak klasické, tak bruslaře. Za pouhá 3 eura je k dispozici nejen parkoviště, ale i chata s plynovým vytápěním, převlékacími kabinami a toaletami, včetně toalet pro invalidy. Neradi musíme připomenout, že na české straně, třeba na Gerlově huti, vám za stovku krom občas upraveného parkoviště nabídnou nanejvýš tykání. Ale i to se snad časem zlepší.

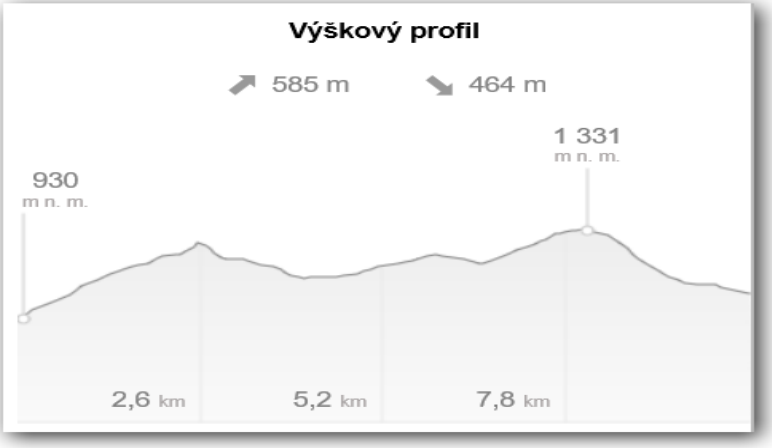

Kapitola 6: Od nádraží k nádraží s „péesáckou“ historkou

Naše cesta začíná na železniční stanici Hamry–Hojsova Stráž, pokračuje kolem stanice Hojsova Stráž–Brčálník a končí na nádraží Špičák na trati z Klatov na Železnou Rudu. Cesta nás opět povede malebným říčním údolím, které bude pro změnu patřit zase řece Úhlavě, tentokrát však nikoli Chodské, ale úplně obyčejné Úhlavě bez adjektiva.

Foto č. 1: Pohled na velice citlivě zrekonstruovanou železniční stanici Hamry–Hojsova Stráž.

Na hamerské železniční stanici překročíme koleje a vydáme se asi 100 m dále ve směru kolejí na Železnou Rudu, až narazíme na rozcestník se dvěma značenými turistickými cestami, žlutou a zelenou. Po zelené by naše cesta byla kratší, vedla by dále kolem Stuiberovy vily, kde kdysi žil hudební skladatel Paul Stuiber, který spolu se zahradním architektem N. Maternou vybudoval u blízkých Hamrů asi tříhektarové arboretum s mnoha exotickými rostlinami, ale my se dáme raději po žluté Stuiberovou cestou až k silnici v Zadních Hamrech. Tam značenou cestu opustíme a vyrazíme dál vlevo po silnici. Asi po 400 metrech uvidíme po pravé straně ruiny bývalé papírny, která snad zažila po roce 1989 jakési snahy o revitalizaci, ale jak je na první pohled zřejmé, dál než k pokusům o oživení nepostoupila. Podnik založil v letech 1882–84 Julius Otto Petzoldt jako brusírnu bílé dřevoviny (dřevovina je vysokovýtěžkový materiál používaný na výrobu papírů horších jakostí). Předpokladem pro postavení podniku bylo množství lesů v okolí a možnost využít spádu řeky Úhlavy. Tři dlouhé kanály přiváděly vodu do tří turbín, které vyráběly elektřinu pro celý podnik a okolí. Tři brusy a dva odvodňovací lepenkové stroje vyráběly dřevovinu jen pro prodej, nikoli další zpracování. Papírna byla uzavřena roku 1967 a převedena Západočeským státním lesům. Dva katry šíře 100 a 60 cm pořezávaly kulatinu na řezivo. Pro neekonomičnost byl v roce 1975 provoz ukončen.

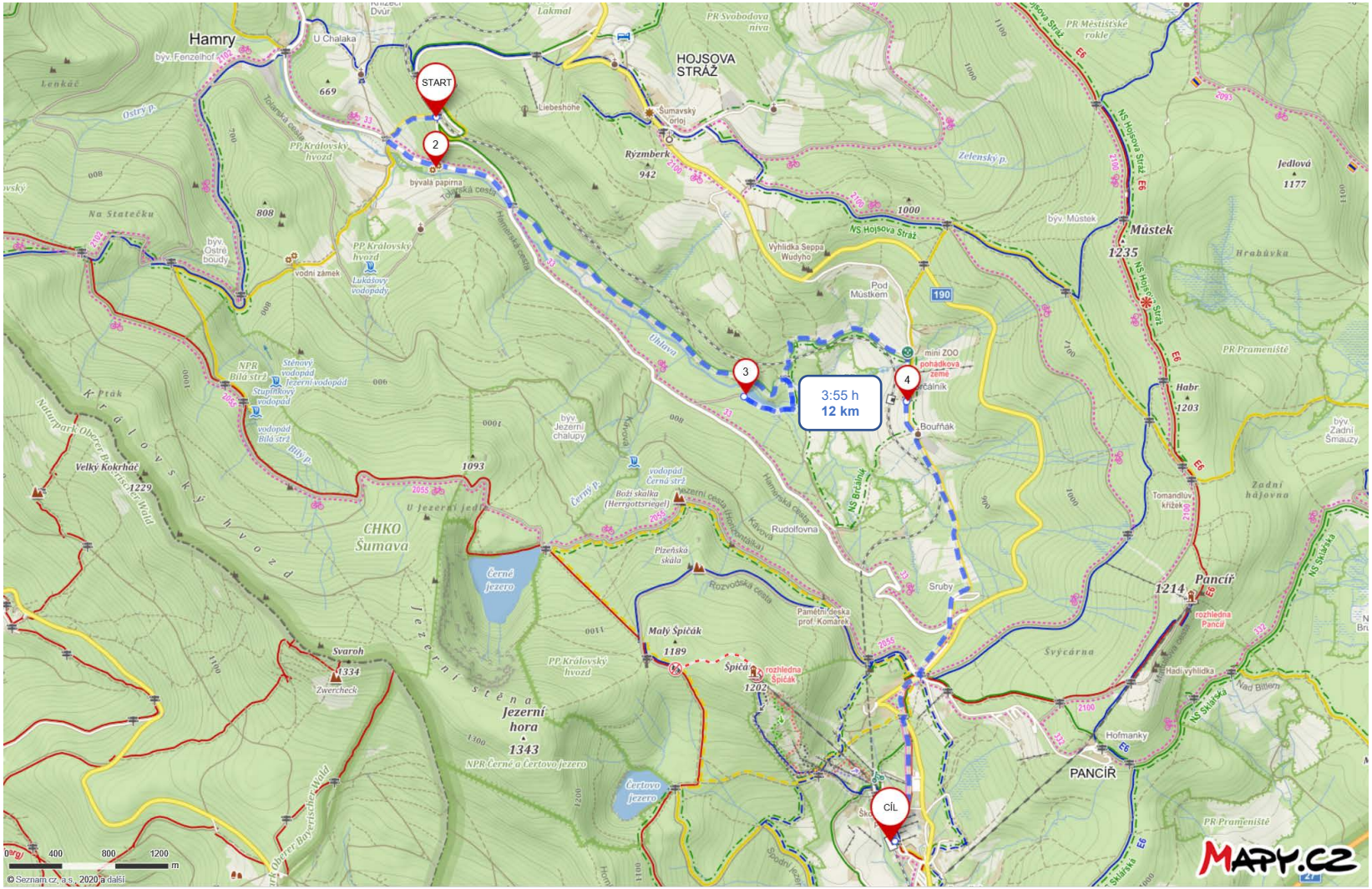

Kód trasy ze železniční stanice Hamry–Hojsova Stráž přes přečerpávací elektrárnu Černé jezero, stanici Brčálník na nádraží Špičák.

bod 2 – bývalá papírna, bod 3 – přečerpávací elektrárna, bod 4 – stanice Brčálník

Za bývalou papírnou se nám naskýtá pohled o poznání příjemnější, po pravé ruce už se totiž začíná vinout Úhlava. U horské chaty Hamry před mostem přes řeku znovu narazíme na již zmíněnou zelenou značku a tentokrát se jí budeme držet. Rádi spolu se zelenou opustíme silničku a pokračujeme dál po pohodlné lesní cestě, která je však přístupná i autům, jimiž se dá dojet do místních chat protekčně postavených někdy v sedmdesátých letech pro zaměstnance národního podniku ZVIL (Závody Vladimíra Iljiče Lenina, jak se tehdy bývalá plzeňská Škodovka jmenovala).

Foto č. 2: Chata Ostříž vybudovaná v roce 1878.

My míříme dále vzhůru úhlavským údolím a mineme stylovou chatu Ostříž. Chata Ostříž byla postavena manželi Frischovými v roce 1878. V roce 1890 byla přestavěna na pilu, která však neměla dlouhého trvání. Následně došlo k velkému střídání majitelů, až chatu v roce 2002 koupili manželé Flosmanovi, kteří ji vlastními silami zrekonstruovali do dnešní podoby.

Už po necelém kilometru za Ostřížem zahlédneme po pravé straně přečerpávací elektrárnu Černé jezero. Tato elektrárna byla vybudována v roce 1930 a využívala velkého vodního spádu z Černého jezera. Jezero leží v nadmořské výšce 1008 m n. m., zatímco elektrárna se nachází o poznání níže, ve výšce 730 m n. m. Princip fungování přečerpávací elektrárny spočíval v čerpání vody z elektrárenské nádrže do Černého jezera v noci, tedy v době minimální spotřeby elektrické energie, a v následném využití přepadu vody v době spotřební špičky. Od roku 1960 se čerpání neprovádí z ekologických důvodů, aby se do Černého jezera nedostávala i povrchová voda z řeky Úhlavy, která elektrárenskou nádrží protéká. Strojovna elektrárny je vybavena třemi turbogenerátory. Původní turbogenerátor Škoda ve spojení s Peltonovou turbínou měl výkon 1500 kW. Pro energetické zpracování odtoku vody z vyrovnávací nádrže byl v roce 2004 v samostatném objektu instalován nový turbogenerátor o výkonu 40 kW s horizontální průtočnou Kaplanovou turbínou. V roce 2005 pak byl do strojovny původní elektrárny instalován další nový turbogenerátor s Peltonovou turbínou o výkonu 370 kW.

Vodní nádrž necháme za sebou a po zelené dojdeme až k rozcestí s názvem Úhlavský luh, kde opustíme zelenou turistickou značku a vydáme se vpravo po zelené naučné stezce, až po 250 m dojdeme k mostu přes Úhlavu a na křižovatce za mostem odbočíme vpravo a dojdeme k turistickému přístřešku na břehu vodní nádrže poblíž elektrárny. Po krátkém odpočinku se vrátíme zpět k rozcestí Úhlavský luh. Odtud se vydáme po zelené značce vzhůru do kopce a po 150 m podejdeme úzkým tunelem železniční trať. Po zelené se dostaneme až k rozcestníku Brčálník – most, kde se zelená značka spojuje se žlutou. Obě značky nás dál vedou cestou těsně nad železniční stanicí Hojsova Stráž–Brčálník až k malé kapličce a hospůdce Na farmě, kde je možné si dát malé občerstvení.

Foto č. 3: Vodní údolní nádrž Hamry, v pozadí přečerpávací elektrárna Černé jezero.

Naše cesta dál pokračuje po žluté značce vzhůru do kopce až na Špičácké sedlo. Cesta je dobře značená, jediným kritickým bodem je přechod přes velkou louku, kde další značku najdeme až na kraji lesa vzdáleném asi 400 m od začátku louky.

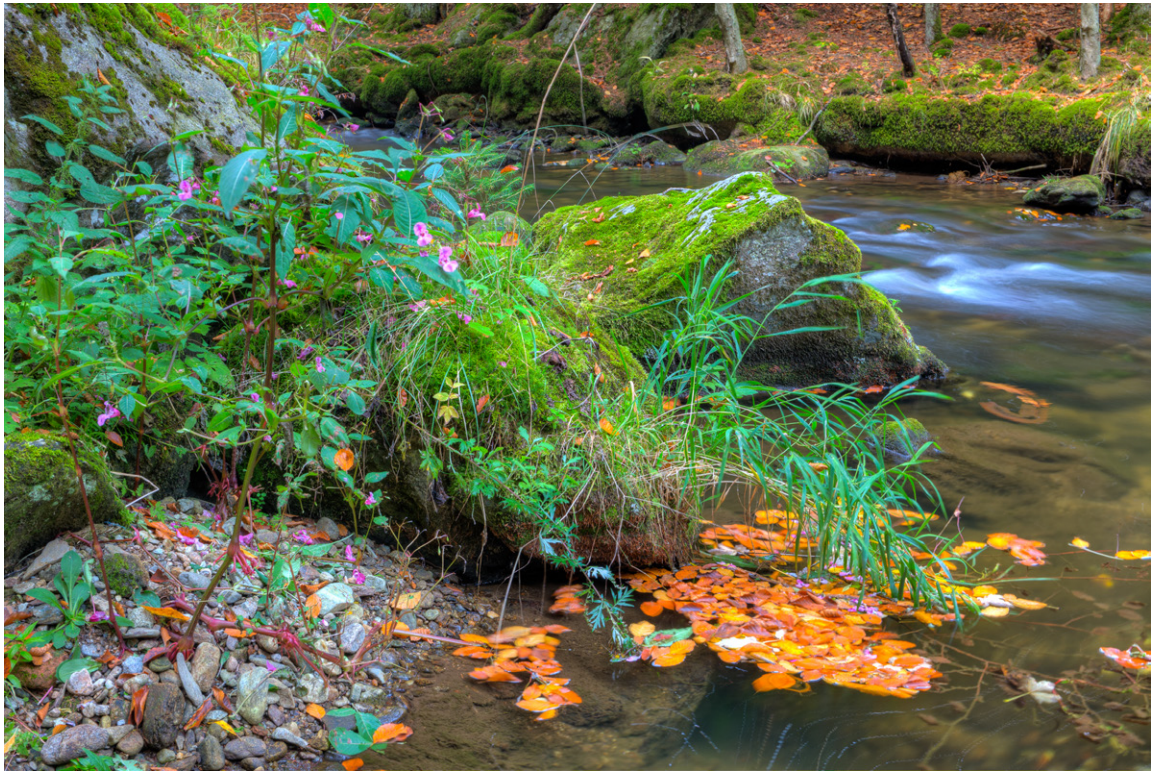

Foto č. 4: Řeka Úhlava poblíž chaty Ostříž.

Na Špičáckém sedle nás čekají změny: potkáme se zde se spoustou turistů, které jsme zatím téměř nepotkávali, místo do kopce už půjdeme jen z kopce a změníme i barvu značené cesty, žlutou vyměníme za červenou. A už zbývá pouze 1,5 km a jsme na nádraží Špičák v cíli našeho putování.

Ale teď slíbená historka. Udála se v době, kdy byla ještě naše státní hranice ostře střežena příslušníky vojsk Ministerstva vnitra, obecně nazývanými "péesáky", ve zkratce PS, neboli Pohraniční stráž. Vybraní prověření a důvěryhodní vojáci z řad PS chodili v civilu a často jezdili ve vlacích směrem od Klatov k hranicím. Za uchem jim vyčnívala anténka vysílačky, pomocí které se mohli kdykoliv spojit se svými nadřízenými na příslušné rotě a nahlásit předpokládaného narušitele, takže byli „nenápadní" asi jako dvoumetrová kopřiva v poušti. Navíc v mnoha případech mluvili svou rodnou slovenštinou. No, a tak se stalo, že sám život a jeho nahodilosti vykouzlily následující příhodu.

Lyžařskou školu na Špičáku už jsme zmínili ve 4. kapitole. V téhle lyžařské škole obsluhoval jeden z dětských vleků náš bodrý kamarád, říkejme mu třeba Karel. Karel se krom velmi přátelského vztahu k dětem i kolegům vyznačoval i tím, že byl velmi vynalézavý a skutečně bedlivě prozkoumával vše, o čem byl přesvědčen, že by mu mohlo jakkoliv usnadnit život. Byl samozřejmě i dobrým lyžařem a k tomuto sportu, jak známo, je zapotřebí lyží, holí a lyžařských bot. Pozorný čtenář na tomto místě už jistě tuší zápletku celého příběhu. Karel byl (a stále je) Klatovák, pracoval v lyžařské škole na Špičáku a bydlel na chatě v údolí Úhlavy. Karel během života vytvořil několik teorií, jak optimálně postupovat, aby měl všechno vybavení suché na

jednom místě a včas, pořádně si zalyžoval a nemusel ty těžké krámy stále někam tahat, a některé z těchto teorií pak uvedl v praxi. Aby například nemusel vozit lyže vlakem domů, nechával je občas v chatě lyžařské školy, s holemi zpravidla vykračoval po

Foto č. 5: Východ slunce nad šumavskými vrcholy.

výuce k nádraží, aby mu to neklouzalo, a boty vozíval na chatu přes noc vysušit. Když to všechno klaplo, byla to paráda. Občas se však do tohoto dokonalého logistického plánu vloudila chybička. Jednou takhle ráno Karel ve vlaku zjistil, že mu něco chybí. Tehdy zapomněl ve své chatě vysušené lyžařské boty, ale protože z Klatov ráno vyjížděly vlaky zhruba po hodině, rozhodl se,

že na Hojsově Stráži vystoupí, doběhne pro teplé boty do chaty, a když do toho šlápne, chytne tak akorát následující vlak, stihne pustit dětem včas vlek a nikdo nic nepozná. Myšlenka nepříliš složitá, technicky snadno proveditelná a naprosto nezáludná. Když však Karel z ještě jedoucího vlaku na nádraží v Hojsovce vyskočil a chvatným krokem pílil ke své chatě, ležící čirou náhodou ve směru státní hranice, neomylně zareagoval příslušník pohraniční stráže, nenápadně sedící v tomtéž vlaku, a do vysílačky ke zděšení celého vagonu hlásil svým šéfům: „Oznamujem, že zo stanice Hojsova Stráž prchá turista v červenej bunde smerom ku štátnej hranici, opakujem, oznamujem...“ Vlak samozřejmě pokračoval i s bdělým vojákem dál na Špičák a do Železné Rudy. Za necelou hodinku se na zastávce v Hojsově Stráži objevil Karel v červené šusťákovce a s vysušenými botami v ruce klidně nastoupil do následujícího vlaku, který jej v poklidu dovezl na Špičák. A protože manžel naší kolegyně z lyžařské školy byl tehdy důstojníkem na jedné z místních pohraničních rot, dozvěděli jsme se záhy, že obě roty, tedy Hamry a Černé jezero, vyhlásily bojový poplach a vojáci po řadu hodin leželi v bílých maskovacích oděvech v závějích, očekávajíce pokus narušitele překročit státní hranici, odhodláni jej zneškodnit (rozkaz zněl zřejmě jednoznačně, nesmí projít!!!). Manžel naší kolegyně se vrátil ze služby až druhý den večer, a když se nic netušící Karel pochlubil svým výkonem a příhodu ještě korunoval tím, že v jeho vagonu bylo „péesácké očko“ s anténkou za uchem, dali jsme si to rychle dohromady, a následující týden si Karel od manžela kolegyně vyslechl dlouhou řadu slov, která zdaleka nebyla spisovná a už vůbec ne slušná.

Závěrem se snad sluší podotknout, že jsme měli všichni rádi nejen Karla, ale i zmíněného důstojníka. Ten chránil socialismus v naší zemi s nasazením malým, pokud nebyl sníh, nebo žádným, pokud sníh byl. Liduprázdný hraniční prostor přímo vybízel k jízdě na běžkách a na celé Šumavě tehdy bylo málo vášnivějších a zdatnějších běžkařů, než onen důstojník, který se s gustem prohání po perfektně upravených stopách na obou stranách Šumavy dodnes.

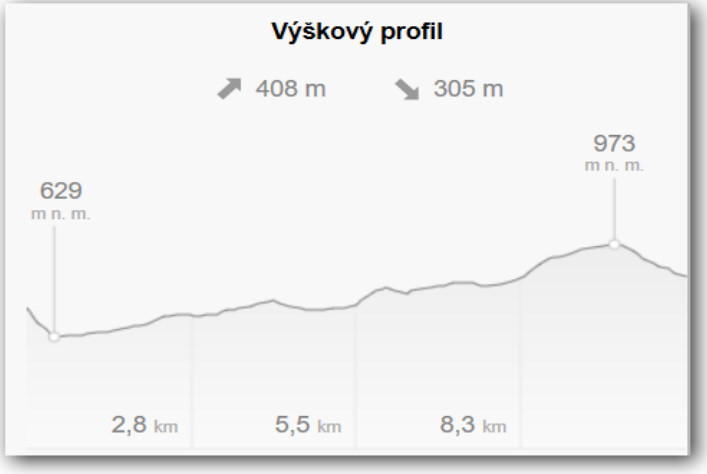

ROTARY VÝMĚNA MLÁDEŽE

Jednou ze služeb Rotary je služba mládeži. Rotary International věnuje velkou pozornost mladé generaci a podporuje ji různými formami. Jde především o výměnu mládeže formou dlouhodobých i krátkodobých pobytů, ať už jde o výměny na dobu jednoho roku či krátkodobé pobyty studentů v rámci letních táborů či několikatýdenních rodinných výměn.
Služba mládeži je investicí do naší budoucnosti. Mladým lidem umožňujeme nabýt potřebných schopností a získávat zkušenosti napříč kulturami. I proto se věnujeme mladým lidem v rámci klubů Interact (12 až 18 let) a Rotaract (18 až 30 let) a organizujeme semináře RYLA (18 až 30 let), což jsou pětidenní akce spojené s přednáškami, diskusemi, společenskými hrami a dalšími akcemi v neformální atmosféře.

Více informací o službě mládeži najdete na internetových stránkách www.rotary2240.org/cs/sluzba-mladezi.

Kapitola 7: Bodenmais, vodopády Rissloch a Malé Javorské jezero

Malebné městečko Bodenmais se nachází vzdušnou čarou asi 10 km severovýchodně od Zwieselu na úbočí nejvyšší šumavské hory Velký Javor (1456 m n. m.) ležící v Bavorsku. Je zpravidla uváděno jako místo lázeňské (Luftkurort), jeho historie má však spíš co do lidské činnosti blíž k těžbě stříbra na blízkém Silberbergu a začala se psát někdy ve 12. století, kdy byla obec na zemské stezce založena. Od roku 1522 je Bodenmais, česky Boží mysl, svobodným horním městem.

Foto č. 1: Sklářská dílna firmy JOSKA (součástí dílny je i prodejna ručně vyráběných sklářských výrobků).

V současné době, po ukončení těžby v 60. letech minulého století, lze opravdu město nazvat spíše lázeňským, kde se léčí klidem a čistým vzduchem. I když: je zde dobře prosperující sklárna JOSKA s veřejně přístupnou sklářskou dílnou, kde může návštěvník obdivovat práci sklářů jak s píšťalou, tak s brusem. A z této dílny pocházejí známé lyžařské světové poháry – malé i velké globy. A nejen to: sám jsem začal pít s oblibou červené víno, protože z vinných číší s názvem Bordeaux, které si návštěvník může v bohatě zásobeném obchodě v sousedství sklárny zakoupit, chutná i obyčejná frankovka o třídu výš. Další zajímavostí je, že sklárna vyrábí kopie etruského a římského skla podle původní technologie, která je samozřejmě tajemstvím firmy.

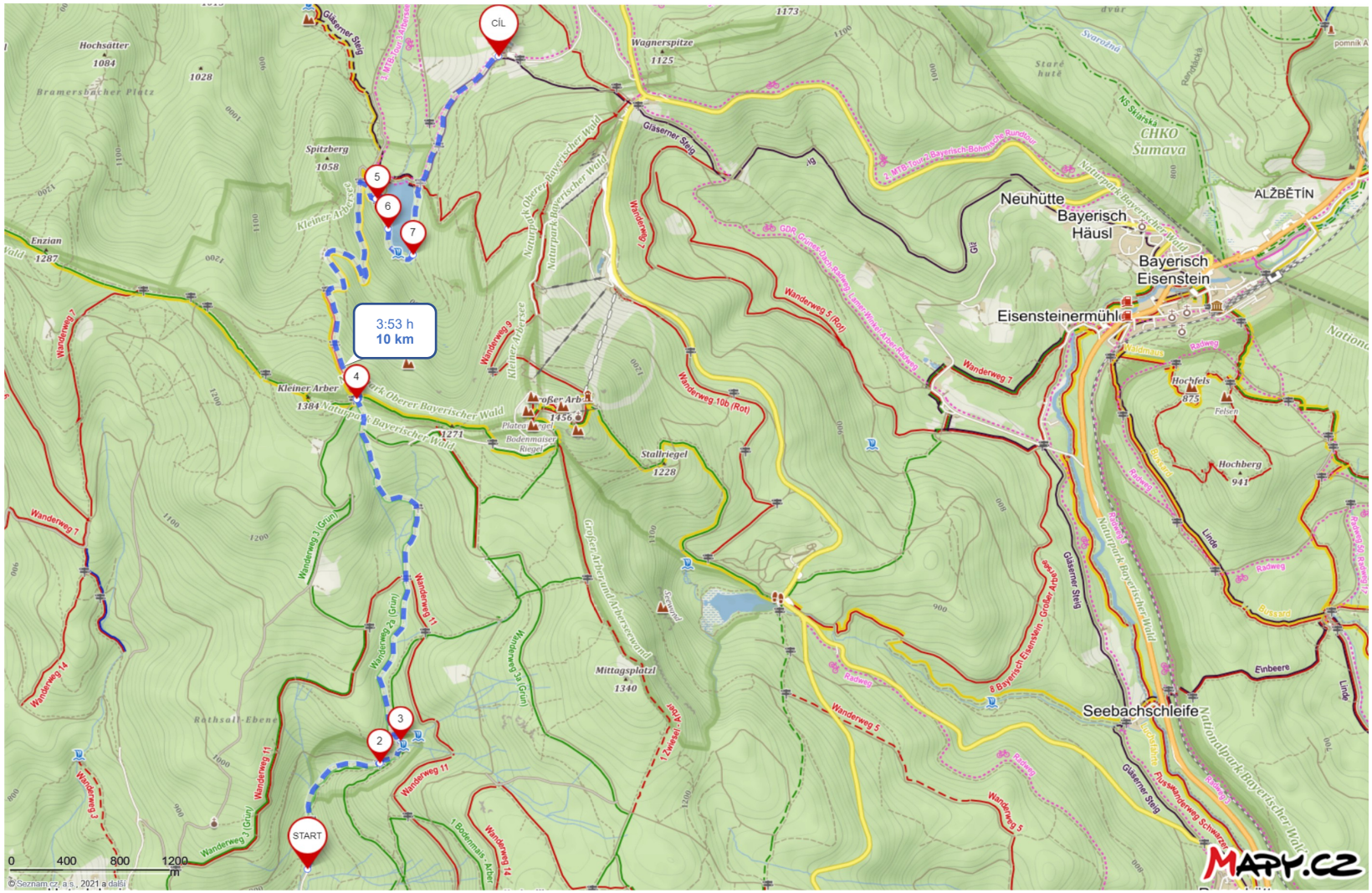

Kód trasy z Bodenmaisu na parkoviště u chaty Mooshütte.

Kód trasy pouze kolem vodopádů (bod 3).

bod 2 – můstek přes potok Riesbach, bod 3 – vodopády Rissloch, bod 4 – Chamer Hütte, bod 5, 6 a 7 – Malé Javorské jezero

Město samo pořádá během celého roku řadu kulturních a společenských akcí, v zimě dokonce závod ve slalomu v ulicích města. Již zmíněný Silberberg nabízí návštěvu hornického muzea ve štole Barbora a konečně i pěkný pohled na celé městečko a blízké šumavské vrcholy. V jeho blízkosti se nachází skvěle vybavené běžkařské středisko Bretterschachten, které díky své nadmořské výšce zahajuje provoz obvykle před Vánocemi a stopy bývají upravené často i v dubnu.

Proč však tolik o malém, byť velmi zajímavém městečku? Protože právě zde začíná naše další šumavská túra. A bude se jednat o dvě alternativní trasy, jejichž společným a lze říci hlavním cílem jsou vodopády Rissloch (též Riesloch).

Kratší variantu, pouze s návštěvou vodopádů, lze uskutečnit jak pomocí vlakového spojení z Bavorské Železné Rudy přes Zwiesel do Bodenmaisu, tak autem, které lze zaparkovat poblíž nádraží v Bodenmaisu, anebo až na výše položeném parkovišti na konci ulice Risslochweg. Tato ulice nás zavede do romantického údolí s celou kaskádou vodopádů na potoce Riesbach, kterou tvoří pět vodopádových stupňů s celkovou výškou 55 m. Nejvyšší z nich je 15 m vysoký, celková délka vodopádů je 1,6 km.

Asi 400 m od zmíněného parkoviště na Risslochweg je rozcestí. Doporučuji držet se levé větve cesty. Tato cesta vede v těsné blízkosti vodopádů a pohled na ně proti toku vody je o hodně působivější. Na konci vodopádů dojdeme k lávce, kterou přejdeme a budeme se vracet zpět do Bodenmaisu po cestě značené 2 Bodenmais – Groβer Arber. V této turistické variantě se jedná o krátký výlet, spíš procházku, trasa z parkoviště u nádraží má kolem 6 km, z parkoviště na Risslochweg je to dokonce pouze 3 km, takže zbude dostatek času na návštěvu sklárny i prodejny sklářských výrobků.

Foto č. 2: Vodopády Rissloch.

Foto č. 3: Vodopády Rissloch.

Druhá varianta předpokládá známý logistický systém s minimálně dvěma auty, jedním u startu a druhým u cíle, jímž bude tentokrát parkoviště u horského hotelu Mooshütte. Po dosažení můstku nad vodopády po stejné trase jako v první variantě pokračujeme dál vzhůru, po 70 metrech opět přes můstek a dál pokračujeme po zeleně značené turistické cestě Wanderweg 2a až do sedla mezi Malým Javorem (1384 m n. m.) a Velkým Javorem (1456 m n. m.) k chatě Chamer Hütte, kde se naše zeleně značená trasa spojuje s cestou žlutě a červeně značenou. Asi po 2,9 km dojdeme k Malému Javorskému jezeru (Kleiner Arbersee), které je sice menší než Velké Javorské, ale o to malebnější. Má plochu cca 6,5 ha a maximální hloubku 12 m. Navíc je známé svými plovoucími ostrůvky, z nichž tři jsou poměrně velké. Ještě před příchodem k jezeru narazíme na chatu Seehäusel, nabízející nejrůznější druhy občerstvení. U chaty se před jezerem dáme vpravo a obejdeme celé jezero až k rozcestníku, od kterého pokračujeme cestou s názvem Gläserner Steig, až dojdeme k parkovišti v Mooshütte – cíli našeho výletu.

Foto č. 4: Malé Javorské jezero (v dáli Velký Javor s typickými kopulemi vysílačů).

Dovolte ale ještě jedno krátké zastavení u Bodenmaisu. Totiž tak: kdysi jsem asi týden pomáhal učit v jedné bavorské lyžařské škole. Byly Velikonoce a měli tam tehdy ohromný přetlak zájemců o lyžování, takže požádali naši lyžařskou školu na

Špičáku o výpomoc. Mnozí z nich byli ubytováni právě v Bodenmaisu. Učil jsem tedy, jak jsem mohl. Navíc jsem dostal takzvaný individuál, to jest jeden žák a jeden cvičitel. Tím žákem, toužícím po dosažení alespoň základních lyžařských dovedností, byla dáma, která se představila takto: „Chlapče, je mi 72 let, hrála jsem tenis, plavala závodně a pěstovala gymnastiku. Neumím však lyžovat, a naučit mě to je tvůj problém!“ No, po třech dnech dokázala na louce o sklonu několika málo stupňů, v jejích očích to však byl nejméně Kitzbühel, předvést celkem solidní řadu jakýchsi oblouků. Každému z těchto ne zrovna stenmarkovských smyků zatleskal její pan manžel, který pod loučkou sledoval pozoruhodné výkony své paní. Když naše spolupráce skončila, byl jsem panu manželovi představen jako cvičitel z Čech. Pán nápadně ožil a ptal se, odkud. Přiznal jsem hrdě Klatovy a pán se rozveselil a zahlaholil: „Die Stadt kenne ich, dort war ich im Mai 1945 mit der 11. Panzerdivision der Wehrmacht...“ Netřeba překládat! Inu, svět je „malej“ a mnohé se po letech v dobré obrátilo.

Foto č. 5: Malé Javorské jezero.

Kapitola 8: Velké Javorské jezero

Netrefit k Velkému Javorskému jezeru nejde, zejména pokud zvolíme jako přibližovací dopravní prostředek auto. Ze Železné Rudy vede silnice přes Alžbětín na hraniční přechod do Bavor. Alžbětín, to snad ani není obec, původně tu byla jen skelná huť, kterou založil jediný do šlechtického stavu povýšený sklář Jan Jiří Hafenbrädl kolem roku 1774. Tu pak převzala jeho tenkrát dvacetiletá dcera Elisabeth, tedy Alžběta, a dala tak místu své jméno. Ale pokračujme v cestě. Těsně za státní hranicí mezi Českou republikou a Svobodným státem Bavorsko, kterou zde tvoří říčka Svarožná, je ostrá zatáčka, takzvaný „vracák“ vpravo, a právě tudy se k Velkému Javorskému jezeru vydáme my.

Foto č. 1: Pohled na Velký Javor od Sporthotelu Brennes.

Silnice stoupá až ke Sporthotelu Brennes a dál pokračuje směrem na Furth im Wald. My ji však právě tady, na Brennesu, opustíme a odbočíme vlevo k úpatí Velkého Javoru (Grosser Arber, 1456 m n. m.). Tady doporučujeme cestu přerušit a vyjet si gondolou až těsně pod jeho majestátní vrchol, což určitě stojí za to.

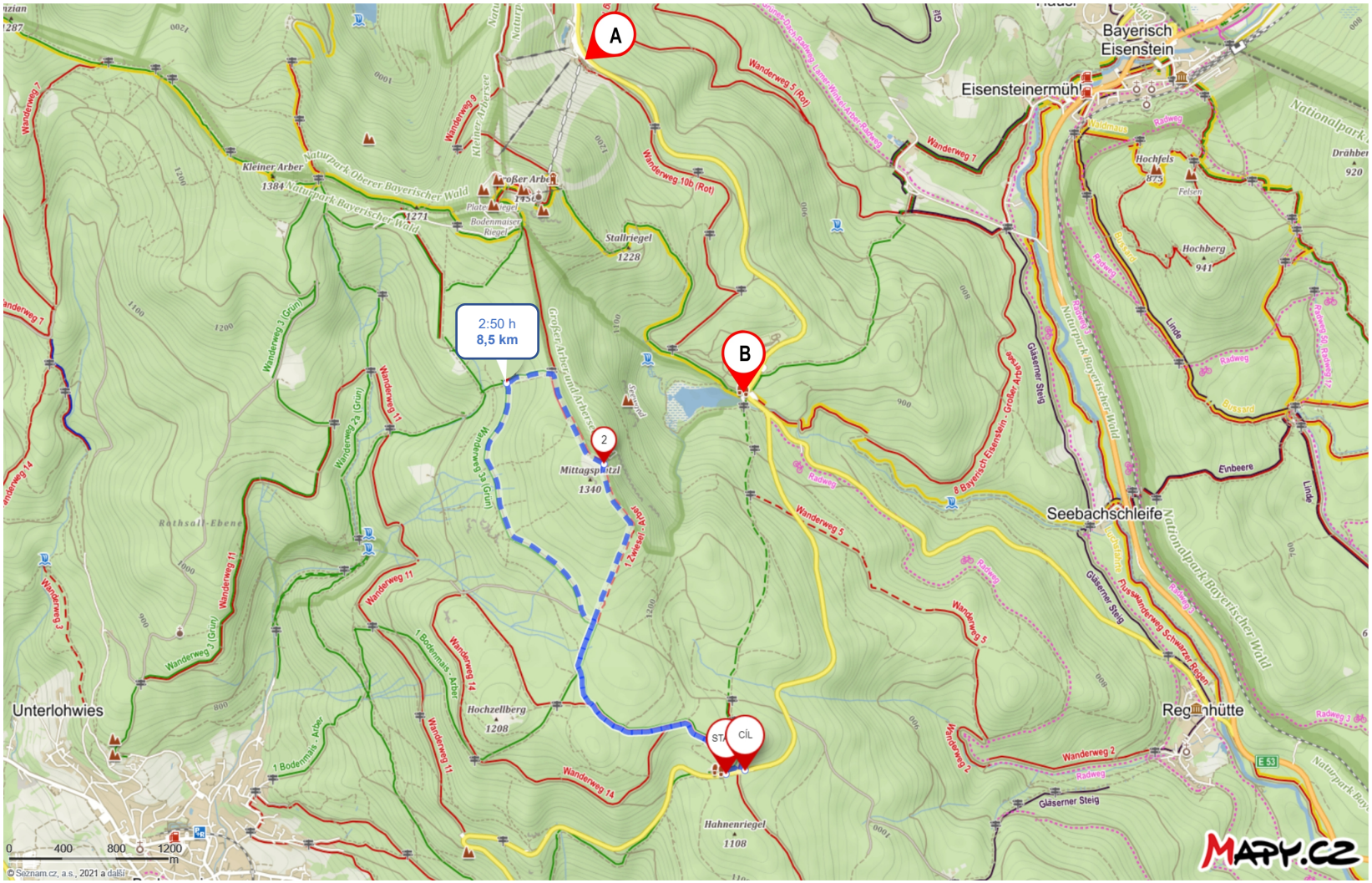

Kód trasy z parkoviště na vyhlídku Mittagsplatzl.

bod A – parkoviště u lanovky na Velký Javor, bod B – parkoviště u Velkého Javorského jezera, bod 2 – vyhlídka Mittagsplatzl

Samotná vrcholová partie je rozsáhlá a vévodí jí dvě nepřehlédnutelné kopule radarů. Z vrcholu Velkého Javoru je krásný výhled jak směrem do Čech na oblast Železné Rudy, Pancíř, Špičák, Poledník a vůbec na velkou část jihočeského kraje, tak směrem do Bavor, například na Malé Javorské jezero i s jeho typickými plovoucími ostrůvky. Ale to už jsme navštívili v minulé kapitole. Vraťme se k autu, nejlépe zase gondolou, abychom ušetřili čas. Od lanové dráhy pokračujeme po silnici dál asi dva kilometry dolů až na parkoviště u Velkého Javorského jezera.

Foto č. 2: Pohled z vrcholu Velkého Javoru (vlevo Malé Javorské jezero, vpravo část lyžařského areálu).

Před několika lety jsme byli pozváni německými Rotary kluby na setkání v horském hotelu, který stojí přímo na břehu, a měli jsme to štěstí, že nás naši hostitelé provedli po okružní cestě kolem celého jezera, kterou můžeme vřele doporučit. Náš průvodce tento okružní výlet uvedl recitací básně o tom, jak starý rybář došplhal až k jezeru obklopenému jedlemi a skalami a

chladnému jako severský sníh… Nám to tak nepřišlo, protože byl červenec, ale básník Adalbert von Müller to někdy v polovině 19. století asi viděl jinak. Podobně jako v jedné ze známých legend právě o tomto jezeře, podle níž byl chudý horník z Bodenmaisu tak omámen zlatými odlesky ploutví, stříbrným třpytem šupin a jako drahokamy zářícíma očima ryb, že zcela propadl jejich kouzlu, vydal se za nimi do hlubin a utopil se. Po staletí platilo, že jezero je začarované, zejména pro jeho odloučenost a barvu temnou, až černou. Ale to vše má přirozené příčiny, které by nás dovedly až tisíce, ne-li miliony let zpět. Velké Javorské jezero je situováno v hluboké kotlině, kterou v poslední době ledové vyhloubil mohutný svahový ledovec. V přírodně cenném okolí Velkého Javorského jezera byly již v roce 1939 vyhlášeny přírodní rezervace Grosser Arbersee a Arberseewand s výměrou 157 hektarů. Předmětem ochrany jsou nejen významné geomorfologické tvary, ale především původní smrkové a jedlo-bukové lesy s velkou řadou chráněných rostlin rašelinných společenstev, které právě jezeru dodávají temnou barvu. Na opačné straně jezera ústí potok Geigenbach, který jezero napájí, a právě z tohoto místa je jasně patrné, že je jezero vlastně dvojdílné, rozdělené skalnatým hřebenem. Při pohledu vzhůru snadno pochopíme, jak tehdejší ledovec vlastně jezero rozdělil. Jeho zadní část totiž vznikla jako ledovcový kar, zatímco jeho přední část má původ v koncové moréně.

Foto č. 3: Nová chata a restaurace na břehu Velkého Javorského jezera.

Foto č. 4: Velké Javorské jezero.

V okolí Velkého Javoru se dnes, jak už jsme uvedli, nacházejí dvě jezera. Původně zde však byla jezera tři. Stopy po třetím, dnes již zaniklém jezeru, lze prý dodnes spatřit v oblasti potoka Schwellbach, který teče směrem na městečko Bodenmais. Po dalších pár metrech nás průvodce upozornil na krásné vyhlídkové místo Mittagsplatzl, které se nachází na

vrcholu 400 m vysoké Jezerní stěny, odkud je výhled nejen na celé jezero, ale i dál do železnorudského údolí, a kam se rozhodně ještě během tohoto výletu vydáme.

Okolí jezera patří mezi nejstarší chráněná území Bavorska. Jsou zde staleté stromy v typickém smíšeném lese, jedle, smrky, buky, jeřáby a samozřejmě javory. Skalní stěna je zde velmi strmá, před několika lety zde dokonce došlo k neštěstí, při kterém při zimním ledovcovém výstupu zahynuli plzeňští horolezci. Průvodce nám vysvětlil, že na obou Javorských jezerech se vyskytují tzv. plovoucí ostrůvky. Podobné ostrůvky můžeme najít i na české straně Šumavy, plavou totiž po hladině jezera Laka.

Foto č. 5: Pohled z vyhlídky Mittagsplatzl na Velké Javorské jezero.

U hotelu jsme nasedli do aut a pokračovali ke slíbené vyhlídce Mittagsplatzl. Opět těžko zabloudit. První odbočka těsně za jezerem vpravo nás vede směrem na již zmíněné městečko Bodenmais. Na vrcholu stoupání je po levé straně dlouhé parkoviště

s parkovacími automaty, kam je v zimní sezoně třeba dorazit hodně brzy, chcete-li vůbec zaparkovat: jedná se totiž o známé středisko Bretterschachten, odkud vedou překrásné běžkařské stopy, které jsou díky své jedinečné poloze a nadmořské výšce zpravidla sjízdné jako první v sezoně a zůstávají sjízdné i jako poslední. Vzhledem k tomu, že jsme sem dorazili v červenci, neleží nám stav sněhu ani úprava stop příliš na srdci, spíše hledíme najít stinné úseky cesty. Vydáme se nejprve po cestě Wanderweg 3a (zelená). Asi po dvou kilometrech dojdeme na křižovatku, kde zelená odbočí vlevo, my však pokračujeme v přímém směru po červené značce zvané Zwiesel-Arber 1. K cíli, tedy na Mittagsplatzl, nám odsud zbývá asi 1,3 km.

Vyhlídka Mittagplatzl je skutečně snad ještě hezčí, než jsme očekávali. Ideální místo na svačinku a hlavně na vypití všeho tekutého, co s sebou máme, protože je sice nádherně, ale čím dál tím větší horko. O to víc nás překvapil turista, který se záhy po našem příchodu na vyhlídce objevil. Byl to starší pán, zjevně přes 70, vybaven solidními vlněnými rukavicemi a kulichem a naštěstí, ač Bavorák, i solidní němčinou bez místního dialektu, což není tady na Šumavě u starších osob tak běžné. Dali jsme se s přátelským pánem do řeči, pochvaloval si zejména to, že Šumavu už „nezdobí“ železná opona a postupně jsme se dozvídali, proč že se vydal na výlet uprostřed parného léta v podivném zimním ustrojení. Ukázalo se, že měl rukavice kvůli silné lupence, čepici proto, že nedávno absolvoval trepanaci lebky za účelem odstranění jakéhosi mozkového nádoru, obě kyčle měl navíc kovové, nějaký nádor mu byl odstraněn z břišní dutiny, a protože s námi pokračoval směrem k vrcholu Velkého Javoru a často dělal přestávky na vydechnutí, cestou jsme se ještě dozvěděli, že přežil dva infarkty. Budiž řečeno, že jsme snad nikdy nepotkali většího životního optimistu a někoho s takovou chutí do života i přes všechny zdravotní potíže. Navíc člověka, který miluje Šumavu tak, že podobné výlety koná několikrát do týdne. Jen ho mrzí, že mu to v zimě na běžkách s těmi kyčlemi už tolik nejde, takže v lyžařské sezoně, zřejmě se dvěma kulichy, courá po cestách, po nichž se dá courat i bez lyží. Plánů, co navštívit ještě na české straně, kde, jak tvrdil, má mezery, měl tak na dalších dvacet let a my vůbec nepochybujeme o tom, že se pokusí je všechny naplnit.

Rozloučili jsme se až na parkovišti, kde pán nasedl do auta a odjel do Deggendorfu, kde žije po smrti manželky sám. Zůstal v nás jakýsi neskutečný pocit obdivu. Každý z nás se určitě zamyslel na tím, kolikrát si v poslední době zanadával na svůj osud a někdy snad i zafňukal a myslím, že až se nám bude chtít fňukat příště, že si na pána v rukavicích rádi vzpomeneme.

Kapitola 9: Jezero Laka

Jezero Laka je se svými dvěma hektary nejmenším ze všech osmi šumavských jezer, jedná se ale o jezero nejvýše položené (1096 m n. m.). Je navíc ozvláštněno plovoucími ostrůvky, podobně jako obě javorská jezera, o nichž byla řeč už v předešlých kapitolách. Cest k jezeru Laka vede několik. Je možno vyrazit z parkoviště na Gerlově huti poblíž hlavní silnice z Klatov na Železnou Rudu, případně ze Železné Rudy, odkud vede cesta na Laka přes horu Polom.

Foto č. 1: Kaple na Staré Hůrce.

My začneme naše putování na parkovišti v Nové Hůrce, kde si nemůžeme nevšimnout četných stop po historicky nedávné masivní vojenské přítomnosti. Budeme se držet modré značky, která nás povede mezi různými objekty, z velké části již přeměněnými na rekreační chalupy, až do míst, kde se nacházela obec Stará Hůrka (Alt Hurkenthal).

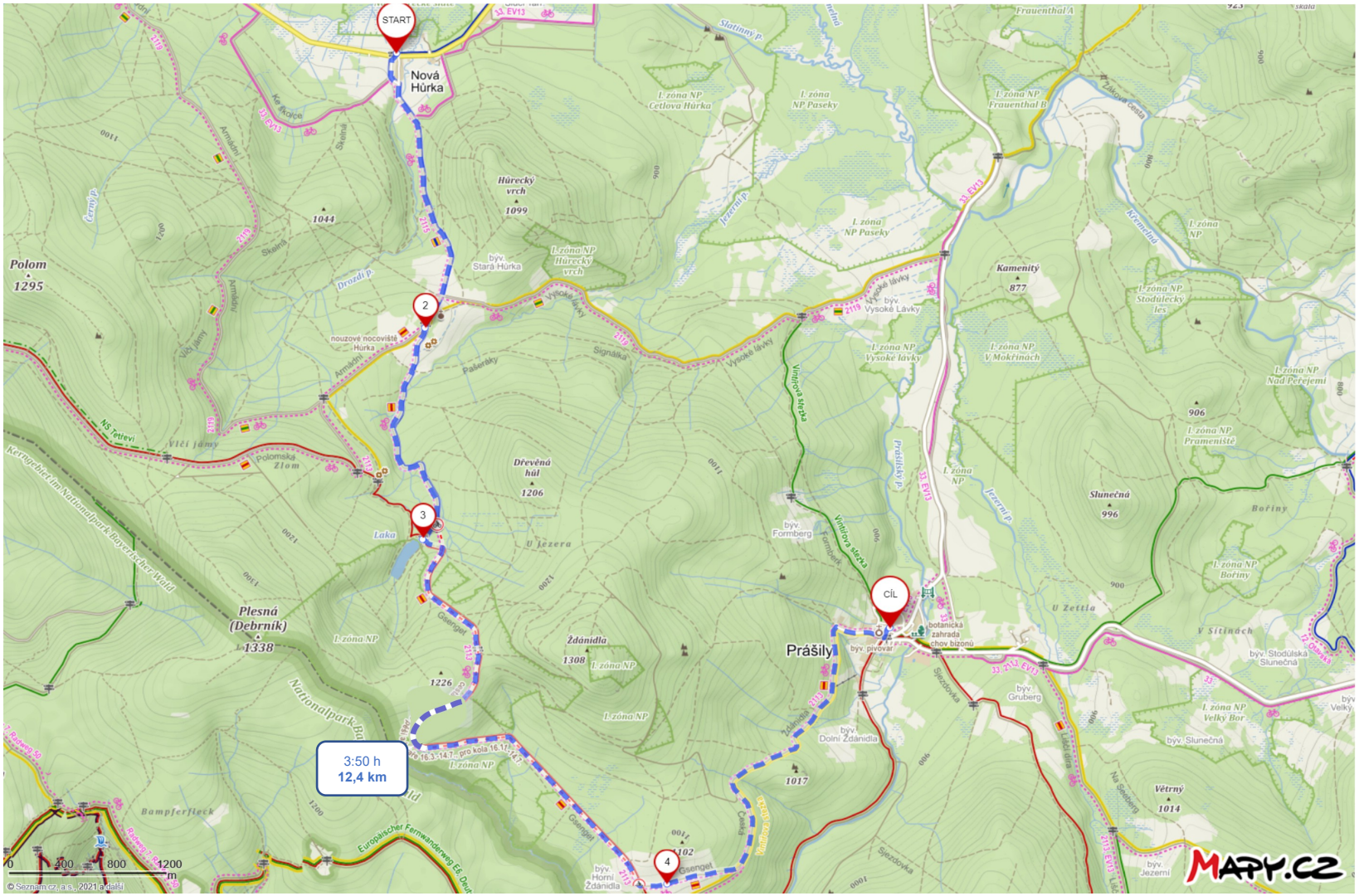

Kód trasy z Nové Hůrky do Prášil.

bod 2 – Stará Hůrka, bod 3 – jezero Laka, bod 4 – Horní Žďánidla

Pozor – cesta od jezera Laka do bývalé obce Horní Žďánidla je v termínu od 16.3. do 14.7. uzavřena.

Na tomto místě musíme citovat z Řivnáčova Průvodce po Šumavě, knize z roku 1883, která tehdejším poutníkům poskytovala spoustu cenných rad: „Jezero Laka jest méně navštěvováno než jiná jezera šumavská. K cestě níže popsané není třeba vůdce. Výlet (z Eisensteinu) na celý den, nejlépe se zásobou potravin, aby nemusel cestující zajít do Hůrek, kde často mimo

Foto č. 2: Jezero Laka.

piva nic dostati nelze.“ Tady musíme s lítostí konstatovat, že po bezmála 140 letech v Nové Hůrce není k dostání ani to pivo … Podle Řivnáče byla asi 10 minut směrem na západ, ve výši 1185 m n. m. jakási Leopoldova chýše, odkud byl prý na jezero krásný pohled. Kdo však byl Leopold a kde chýše byla, dnes už asi nikdo neví.

Foto č. 3: Krásné pohledy z cesty od Zlatého stolečku směrem do Německa.

Na Staré Hůrce dnes stojí pouze kaple se Zvonem porozumění, na který si poutník může zazvonit na znamení, že se alespoň pokusí této opuštěné krajině, jakož i těm, kteří tu kdysi žili a pracovali, porozumět a zavzpomíná na ně. Ve zdejší hřbitovní kapli sv. Kříže byli pochováni rodinní příslušníci sklářských dynastií Hafenbrändlů a Abelů, údajně ve skleněných rakvích. Z rodiny Abelů pocházela i matka Karla Klostermanna a prý tu byl pochován i spisovatelův otec. Dr. Otto Kaskoun, milovník a znalec Šumavy, píše, že jedna dáma z abelovské rodiny byla pochována i s náhrdelníkem z pravých otavských perel. Zesnulí tu byli pochováni i s prsteny, náramky a šperky, to vše bohužel vinou vykradačů hrobek samozřejmě zmizelo. Slyšeli jsme vyprávět, jak v roce 1952 podnapilí vojáci z blízké posádky rakve se zesnulými vynesli z krypty ven a rozstříleli. Pak prý s mrtvolami i „tančili“. Mělo se jednat o čtyři příslušníky armády, kteří údajně do několika měsíců všichni zemřeli na následky záhadné infekce.

Já jsem se k jezeru dostal poprvé krátce po sametové revoluci, která tato místa opět zpřístupnila široké veřejnosti. Tehdy ještě stála nedaleko břehu jezera budova roty Pohraniční stráže, patrně čerstvě opuštěná, protože v ní byly ještě stoly, radiátory a dokonce sem tam pohozená lžíce či vidlička. Ale i to už je dávno. Dnes ani já nejsem schopen zcela přesně určit, kde budova stála. Budova byla zbourána a se zbytkem si příroda poradila sama, a tak to má být.

Foto č. 4: Vyhlášená cukrárna v Prášilech.

a jsme na žluté, která nás dovede až do Prášil. V Prášilech (historický název Stubenbach) je možno navštívit velmi zajímavý opravený hřbitov, jsou tu restaurace, kde pivo mají, vyhlášená cukrárna i poněkud zchátralý zámeček, archeopark i soukromá botanická zahrada.

Od jezera lze pokračovat buď zpět k parkovišti na Nové Hůrce, anebo zvolit logisticky náročnější, ale mnohem krásnější variantu, totiž nechat jedno auto v Prášilech, druhým dojet na popsané hůrecké parkoviště a túru si prodloužit o kouzelný úsek nad jezerem. To už ale po červené značce, která nás povede k místu zvanému Zlatý stoleček, které leží ani ne jeden kilometr od jezera a kde si prý šumavští pašeráci vzájemně měnili své zboží. Cesta pokračuje dál a tvoří oblouk, na který pak navazuje asi 1,6 km dlouhá rovná cesta, která je souběžná se státní hranicí a dovede nás do zaniklé obce Horní Ždánidla. Odtud pokračujeme dál vlevo po cyklistické trase 2113. Ujdeme 800 metrů

ROTARY CLUB KLATOVY

Historie Rotary klubu Klatovy se začala psát od listopadu 1996, kdy byla klubu na klatovské radnici slavnostně předána zakládající Charta. Klub se tak oficiálně stal členem celosvětového společenství Rotary International.

Hned od počátku se klub aktivně zapojil zejména do charitativní činnosti a služby pro mládež.

Za dobu od roku 1997 do roku 2020 klub věnoval finanční prostředky na účelovou pomoc Oblastní charitě v Klatovech, Diakonii ČCE v Merklíně, Fondu ohrožených dětí (středisko Klokánek v Janovicích n. Ú.), Městské knihovně v Klatovech, Domu dětí a mládeže v Klatovech a další. Celkem náš klub v rámci charitativní činnosti, sociální podpory a služby obci věnoval na různé projekty a účely více než milion Kč. K nejvýznamnějším klubovým projektům určitě patřila spoluúčast na zajištění mikrobusu pro Diakonii v Merklíně a dětského hřiště při Domu dětí a mládeže v Klatovech.

Velmi významnou činností Rotary klubu Klatovy jsou výměny mládeže. Od roku 2002 až do současnosti uspořádal osm týdenních letních kempů pro mládež z různých zemí světa a vyslal na podobné kempy do zahraničí více než 30 studentů z Klatovska. Od roku 2016 se klub zapojil i do dlouhodobých výměn mládeže. V rámci této aktivity vyslal na roční pobyty do zahraničí 10 studentů a přijal 10 zahraničních studentů, zejména z Latinské Ameriky, z USA a Tchaj-wanu.

Kapitola 10: Knížecí Pláně, Bučina a trochu kolem

Za krásného podzimního dne jsme se vydali společně se zahraničními výměnnými studenty po jedné z nejkrásnějších částí Šumavy. Jedno auto jsme zaparkovali na Kvildě a s dalšími jsme pokračovali na parkoviště ve Svinných Ladech. Tuto logistickou variantu vřele doporučujeme, při zpáteční cestě už na Kvildě slušně bolí nohy. Ale je možno ji modifikovat tak, že do Svinných Lad lze z Kvildy dojet autobusem.

Foto č. 1: Chalupská slať se svoji proslulou břízkou rostoucí na malém ostrůvku.

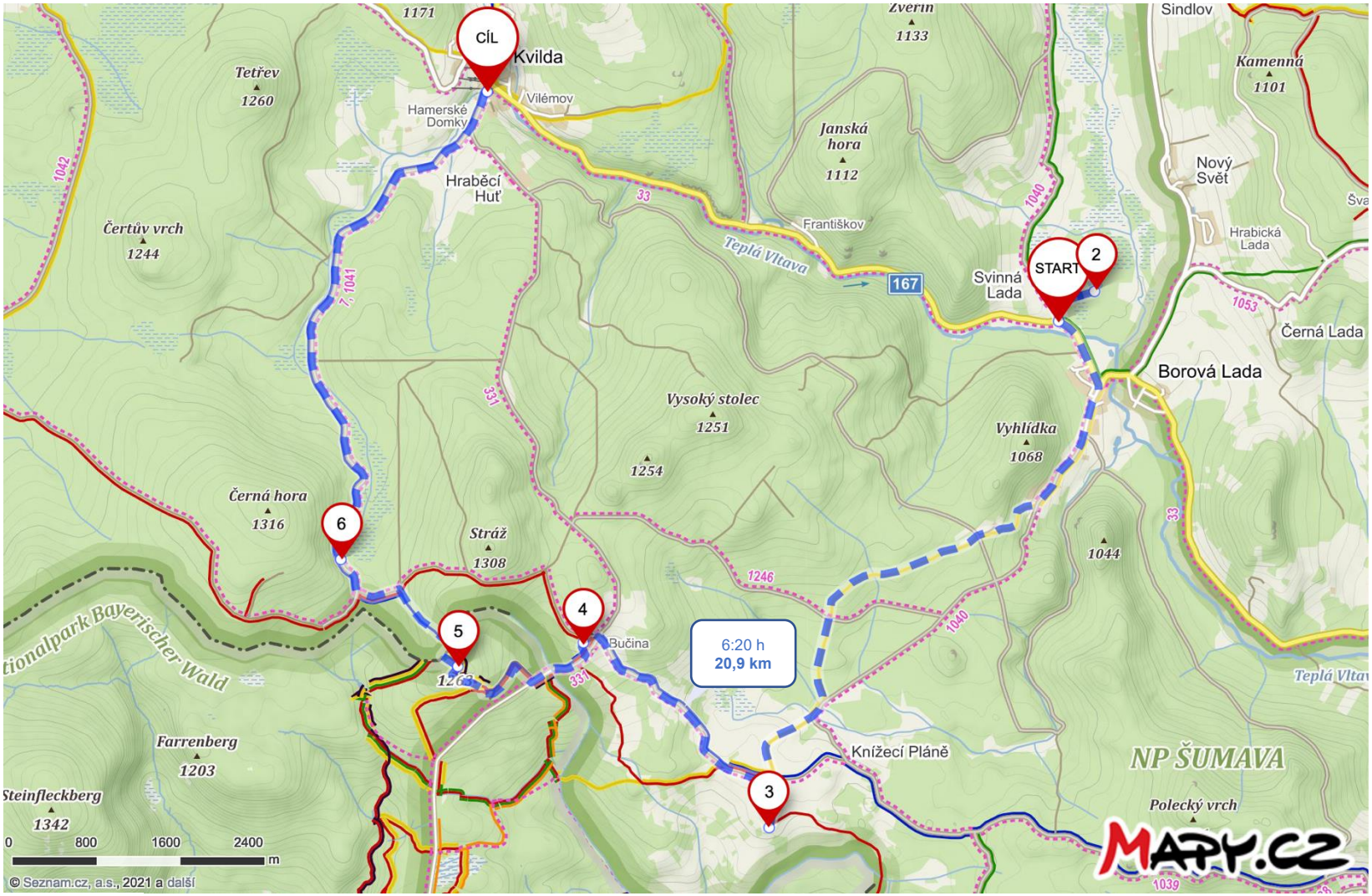

Kód trasy ze Svinných Lad do Kvildy.

bod 2 – Chalupská slať, bod 3 – bývalý kostel, bod 4 – památník železné opony, hotel Alpská vyhlídka, bod 5 – Siebensteinkopf, bod 6 – pramen Vltavy

Výlet jsme zahájili návštěvou Chalupské slati, vzdálené od parkoviště asi 400 metrů. Samozřejmě jsme si vyfotili nejfotografovanější břízu na Šumavě, rostoucí na ostrůvku ve slati. Vrátili jsme se zpět k parkovišti a po silnici pokračovali do Borových Lad, odtud dál po žluté turistické značce, která asi po 1,5 km odbočuje vpravo do lesa. Po necelých 3 km se před námi

Foto č. 2: Krásné podzimní barvy na loukách Knížecích Plání.

otevřel výhled na celou oblast Knížecích Plání (původní název Fürstenhut). Osada byla roztroušena podél přístupových cest. Rozsáhlou planinu ohraničují tři vrcholky, na jednom z nich stával kostel sv. Jana Křtitele, který byl v 70. letech našimi pohraničníky odstřelen. V jeho těsné blízkosti se nachází hřbitůvek upravený zejména péčí bývalých obyvatel. Snad se i sem postupně vrací život, lze-li to o hřbitovu říci. Okolí bývalé obce poskytuje celou řadu krásných výhledů umocněných na podzim krásně zbarveným listím. Při pohledu západním směrem, vlevo od Bučiny, která je naším dalším cílem, můžeme spatřit horu Luzný (Lusen, 1373 m n. m.), s jejím charakteristickým kuželovitým kamenným temenem. Z Knížecích Plání pokračujeme po modré směrem na Bučinu, od hřbitova jsou to asi 3 km až do centra bývalé nejvýše položené obce v Čechách. A tím centrem je pohostinný a prostorný hotel, jehož ruiny přežily i období totality. Místo nich nás čeká opravdu příjemné prostředí přestavěného hotelu, ale ještě něco, co jsme se snažili

Foto č. 3: Bučina – ukázka železné opony z doby komunismu.

Foto č. 4: Bučina – po revoluci zrekonstruovaný hotel Alpská vyhlídka.

našim výměnným studentům vysvětlit, a myslím, že ne zcela úspěšně: v těsné blízkosti hotelové terasy se totiž nachází zbytek „železné opony“. Studenti z Ameriky, Brazílie, Kolumbie a Kanady vyděšeně zírali na plot z ostnatého drátu, strážní věže, betonové a ocelové ježky. Jeden ze studentů se zeptal, kdo že za takovým plotem žil a udiveně vyslechl stručnou odpověď: my.

Po vydatném občerstvení šumavskými specialitami z Bučiny jsme pokračovali směrem k pramenům Vltavy, ale tou náročnější cestou. Čekal nás výstup na vrchol ležící těsně za hranicemi směrem na Finsterau, jehož jméno jednomu našemu kamarádovi, angličtináři, působí chronické potíže: Siebensteinkopf (1263 m n. m.). Necelých 200 m za hranicí

odbočujeme ze silnice kolmo vpravo, zhruba po 700 m u rozcestníku opět vpravo a stoupáme asi 600 m k vrcholu. Při výstupu se trochu zadýcháme, ale výhled stojí za to. Je vidět směrem na Trojmeznou vrchovinu a při dobré dohlednosti je možno vidět na obzoru dominující Dachstein. Samozřejmě pořizujeme řadu fotek a pokračujeme až k hraničnímu přechodu Sedmiskalí, vzdálenému necelých 400 m. Odtud klesáme po modré turistické značce směrem k pramenům Vltavy. Modrá se na místě označeném „Na strážní stezce“ spojí s červenou a na následující křižovatce narazíme na Vltavskou cestu, po ní pokračujeme vpravo asi 200 m a jsme u pramene nejdelší české řeky. Před válkou zde stála turistická chata, z níž za války nacisti udělali jakýsi pracovní tábor převážně s ruskými zajatci. Ti byli americkými jednotkami osvobozeni, jakž takž uzdraveni a poté předáni Rudé armádě. Jejich další osud není znám, ale asi nebylo co závidět. V době totality k pomníku, připomínajícímu utrpení zajatců, chodili v doprovodu pohraničníků pionýři skládat pionýrský slib, ale ani jim nebylo o osudu těch přeživších nic sděleno.

Foto č. 5: Pohled z vrcholu Siebensteinkopf.

My jsme pokračovali dále po pohodlné cestě směrem na Kvildu. Cesta vede převážně lesem, mírně se svažuje. Po 5 km procházíme Hraběcí Hutí, která je součástí obce Kvilda. K té pár slov: Název Kvilda se v historických záznamech objevuje už ve 14. století, osada s trvalým osídlením však byla založena až v 16. století. V 18. století zde byla sklárna, proslulá především malbou na sklo a vnitřní stranu zrcadel. Peter Strunz zde od roku 1820 začal vyrábět rezonanční desky pro hudební nástroje. Začátkem 20. století měla Kvilda asi 1400 obyvatel. Je zde kostel sv. Štěpána a byl tu hřbitov známý z Kalčíkova „Krále Šumavy“. Ten byl zlikvidován v 70. letech.

Foto č. 6: Bučina – společný výlet s kolegy z Rotary klubu Písek, České Budějovice a Český Krumlov, včetně zahraničních výměnných studentů.

Všechno má svůj čas, i náš výlet. Naše nohy už toho měly dost a dávaly to zřetelně najevo. A tak jsme si čekání na naše přátele s auty krátili v kvildském minipivovaru a cukrárně.

Kapitola 11: Šumava v bílém, ve stopě na běžkách

Pokud jste se rozhodli toulat se naší Šumavou s běžkami na nohou, pak můžeme jen gratulovat, protože právě Šumava, geologicky nejstarší z našich hor, ne příliš strmá, tajemná, s hlubokými lesy a otevřenými hranicemi, kde v hospůdkách můžete ochutnat jak naši Plzeň, tak bavorské Osserbier, nabízí běžkařům opravdu hodně. Dnes se za bývalými dráty vybudované asfaltky, sloužící k zaskočení těch, kteří překonali drátěné stěny, přeměnily na běžecké a cyklistické stezky. Ne všude jsou na naší straně připravené stopy, bez kterých si mnohý běžkař někdy neví rady, ale právě takové cesty často vedou do těch nejkrásnějších míst. Jenže s tím je tak trochu potíž a často se při putování zimní Šumavou setkáme s počasím, které může být velmi nebezpečné. Chlapci z Horské služby by mohli vyprávět o celé řadě takzvaně „zkušených“ turistů, kteří ve vánici nebo v mlze bloudili po místech, o kterých se domnívali, že jsou naprosto bezpečná pro ně, kteří všechno znají, všechno ví a všude byli dvakrát.

Proto jsme se rozhodli vás seznámit s několika běžeckými středisky, kde jsou k dispozici dobře značené cesty a často i útulny, na bavorské straně i vytápěné. Objevování těch nejtajemnějších a snad i nejkrásnějších míst na Šumavě necháme tedy na rozhodnutí každého z vás a velmi doporučujeme se před takovými cestami do „neznáma“ dobře vybavit a ještě lépe informovat a v žádném případě nechodit sami.

Rittsteig (780 m n. m.)

Protože jsme Klatováci, začneme nejbližším střediskem, jímž je bavorský Rittsteig. Z Klatov se jede přes Nýrsko na hraniční přechod Svatá Kateřina. Hranice je zde vyznačena hraničními kameny z doby panování rakouské císařovny a české královny Marie Terezie. První vesnice za hranicemi je právě Rittsteig. Tam na křižovatce vlevo a asi po 1 km je po levé straně silnice parkoviště Neurittsteig. Chata u parkoviště bývá v současnosti otevřená jen pro školní akce. Lyžařské stopy začínají hned od parkoviště. Nejjednodušší tratí je modrá na louce u parkoviště, která tvoří asi tříkilometrový okruh, ovšem na sluníčku. Hned za chatou je pěkná, dobře značená okružní cesta, která vystoupá asi o 200 výškových metrů, což si často vyžádá dobré namazání lyží. Celkem se jedná asi o 7 km dlouhou trasu. Odvážnější mohou za chatou u parkoviště pokračovat rovně, pak mírně vpravo, až k samotám Helmhof a k hraničnímu přechodu Zadní Chalupy. Je tam značená cesta po českém území kolem samoty Zadní Chalupy dál až na Stateček a dokonce až k Černému jezeru. Tuto túru ale doporučujeme opravdu těm zdatným lyžařům a nejlépe v doprovodu obeznámeného průvodce. Někdy bývají při dostatku sněhu vyjeté stopy i na druhé straně silnice za trafem, které rovněž tvoří okruh a vracejí se přes samotu Kaltenhof zpět k parkovišti.

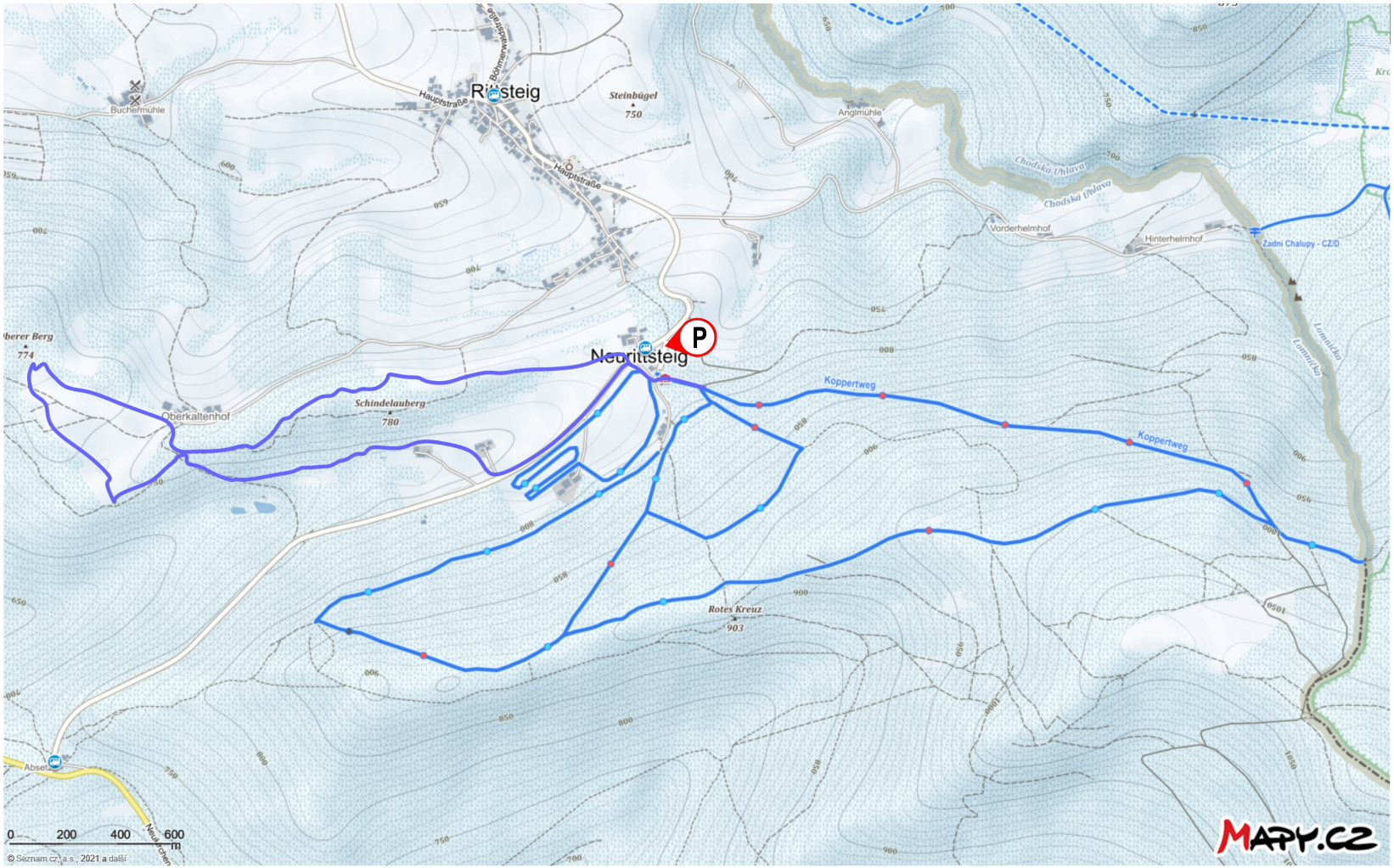

Odkaz na parkoviště Neurittsteig.

Scheiben (1050 m n. m.)

Pokračujeme dalším bavorským střediskem. Ne proto, že bychom je pro jejich vzornou úpravu upřednostňovali, ale proto, že z Neurittsteigu můžeme pokračovat autem po silnici, po které jsme přijeli, dál přes obce Lam a Lohberg vzhůru směrem k Velkému Javoru a Bavorské Rudě (Bayerisch Eisenstein). Asi tak po 17 km jízdy je po levé straně parkoviště, poplatek činil na začátku roku 2020 tři eura. Za tato tři eura ovšem máte k dispozici vzorně uklizené parkoviště a chatku, ve které jsou dvě vytápěné místnosti včetně převlékací kabiny, předsíň, kde je možno lyže namazat, a samozřejmě toalety, včetně toalety pro invalidy. Hlavně však jsou zde pravidelně upravované stopy tvořící tři okruhy. První okruh, mířící směrem k Velkému Javoru, měří asi 7,5 km. Obtáčí se kolem vrcholu Hindenburgfelsen (1173 m n. m.) a u Wagnerspitze (1125 m n. m.) se vrací zpět k parkovišti po krásné necelé 3 km dlouhé rovince. Druhý okruh, vinoucí se na úbočí Svarohu (1334 m n. m.), dlouhý asi 4,5 km, přejíždí ve svém nejnižším bodě říčku Svarožnou, která později, mezi oběma Železnými Rudami, tvoří státní hranici. A pak je tu třetí okruh asi jen 2 km dlouhý, takřka rovný cvičný kroužek, z části kopírující ten svarožský. Nikde tu nejsou strmá stoupání či nebezpečné sjezdy.

Na prvně jmenovaný okruh je možno nastoupit i ze silnice u horského hotelu Brennes, tedy ze silnice vedoucí od Velkého Javoru do Bavorské Rudy. Tam bylo ještě nedávno parkoviště neplacené, tudíž českými turisty hojně vyhledávané. Na tomto parkovišti jsme jednou zastavili s malým autobusem, ve kterém jsme přivezli skupinu asi 20 výměnných studentů, kteří byli v České republice na dlouhodobém, tedy ročním výměnném pobytu. Bylo to ještě před naším vstupem do schengenského prostoru a my jsme v podstatě jeli za sněhem, dobře si vědomi rizika, že studenti ze zemí jako Brazílie, Argentina, Tchaj-wan či Austrálie vlastně nesmí přes naši hranici, ale usoudili jsme, že riziko je malé, protože jedeme jen kousek za hranice a zdržíme se jen na jedno sedmikilometrové kolečko. Ke stopě to bylo jen asi 100 m, ale sotva jsme do ní vstoupili, začala Šumava ukazovat svou nevlídnou tvář, pravou „klostermannovskou“ vánici. Těch sedm kilometrů bylo pro mnohé, se sněhem se vlastně seznamující chlapce a děvčata, asi tím nejhorším, co v životě doposud zažili, pro nás to taky nebyla legrace, ale nějak jsme celou partu asi po dvou hodinách dostrkali zpět k místu, kde jsme náš okruh začali. V tu chvíli se nebe projasnilo, vysvitlo sluníčko a Velký Javor se nám ukázal v celé své kráse a mohutnosti. K našemu zděšení se však kromě Javoru ukázalo i auto bavorské Grenzpolizei, parkující těsně vedle našeho mikrobusu. Naši zachumelení studenti, různých barev pleti, mlčky, zcela vyčerpaní naskákali před udivenými zraky policistů do autobusu a my jsme odjeli směrem k naší Železné Rudě, aniž bychom byli kontrolováni. Asi jsme vypadali dost zbědovaně a policistům se zdálo, že už toho máme tak jako tak dost. Těsně nad Bavorskou Rudou je východiště dalších krásných běžeckých okruhů, vedoucích až k městu Zwiesel, ale ty jsme tenkrát minuli bez valného zájmu mladých.

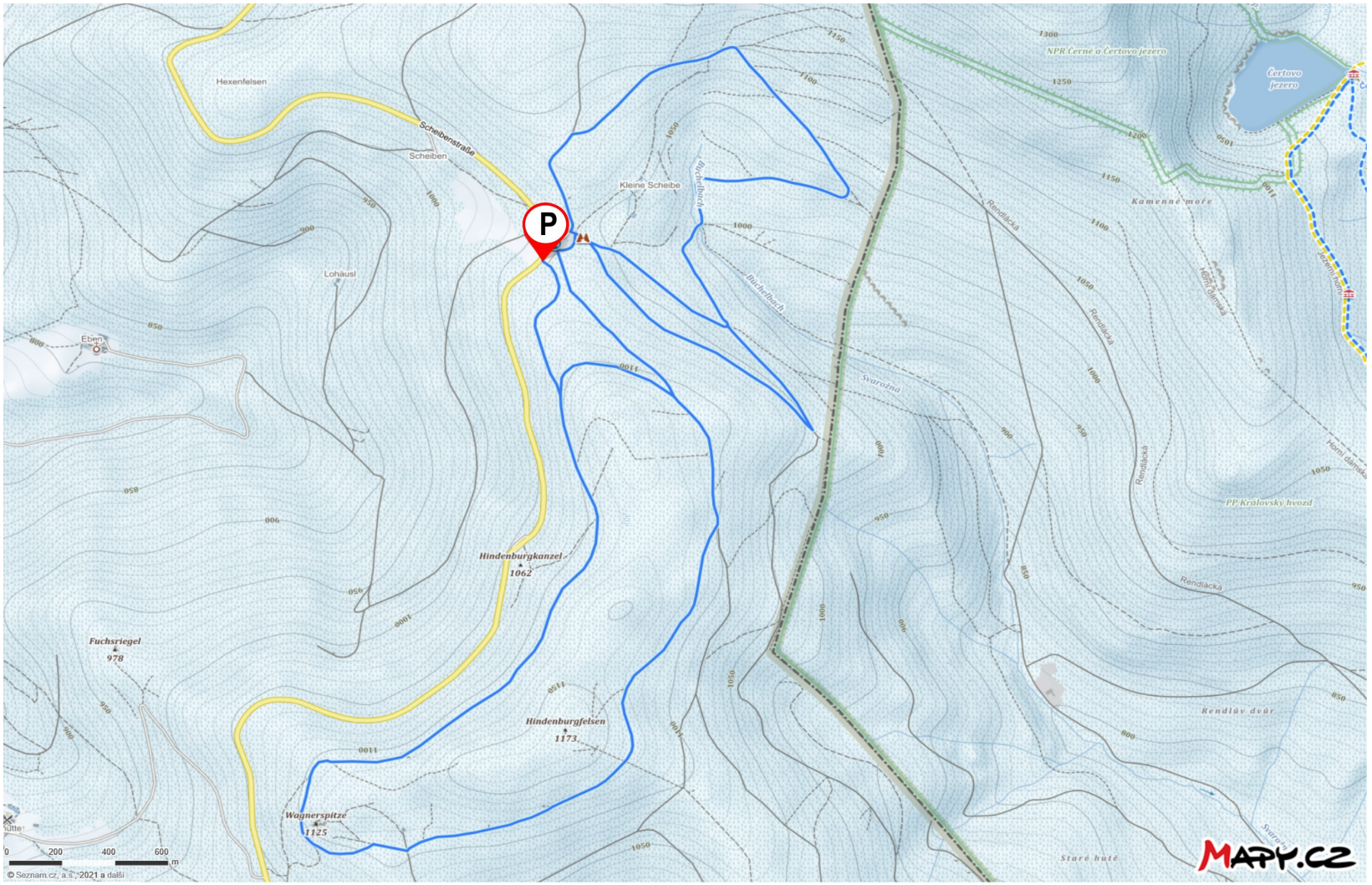

Odkaz na parkoviště Scheiben.

Gerlova huť (952 m n. m.)

Jedná se asi o nejnavštěvovanější běžecké trati na Klatovsku. Areál se nachází poblíž křižovatky na silnici vedoucí z Klatov do Železné Rudy, asi 4 km před Železnou Rudou, kde vlevo odbočuje silnice na Hartmanice a Sušici. Parkoviště se nachází 300 m od křižovatky, po pravé straně této silnice.

Foto č. 1: Kouzlo východu slunce v běžecké stopě.

Odtud se nabízí řada možností, jak se v občas udržovaných stopách proběhnout. Jedna, zcela nenáročná stopa, začíná na druhé straně výše zmíněné křižovatky a vede lesní cestou k samotě Nový Brunst, ze které zbyla jen stodola. Původně zde byla skelná huť, kterou založil roku 1829 huťmistr Johann Baptist Adler. Za Novým Brunstem pak stopa vede vlevo až k hotelu Horizont, kde je možno se rozhodnout buď pro sedačkovou lanovku na vrchol Pancíře (1213 m n. m.), anebo pokračovat přes Hofmanky až na Špičácké sedlo a pak třeba dále k Černému jezeru.

Rovněž velmi krásná a snad i romantičtější je cesta za Novým Brunstem vpravo směrem na bývalé Šmauzy. I zde byla od roku 1754 skelná huť, kterou založil na místě rozsáhlých polomů za účelem jejich využití Ignaz von Schmaus. Značená cesta dále pokračuje a nabízí různé možnosti, ale to je už na rozhodnutí lyžaře. Je možno při celodenní túře dojít přes pláň s kapličkou, Suché studánky až na vrchol Můstek (1234 m n. m.) a pak po hřebenovce na Pancíř a odtud zpět na křižovatku na Gerlově huti s využitím zkratky zvané Hadí stezka.

Z Gerlovy huti opačným směrem vede stopa podél silnice směrem na Novou Hůrku a je zde rovněž řada možností. Nejnavštěvovanější je asi celkem krátká túrka kolem vrcholu Tok (1023 m n. m.) směrem k Železné Rudě. U hotelu Grádl se vrací zpět přes křižovatku Nad pošťákem. Jiná cesta vede například z Nové Hůrky na jezero Laka a je opět jen na lyžařích, zdali si vyberou túru nebo túrku. Cesty jsou značené vlastně napříč celou Šumavou a není naším cílem je všechny popisovat.

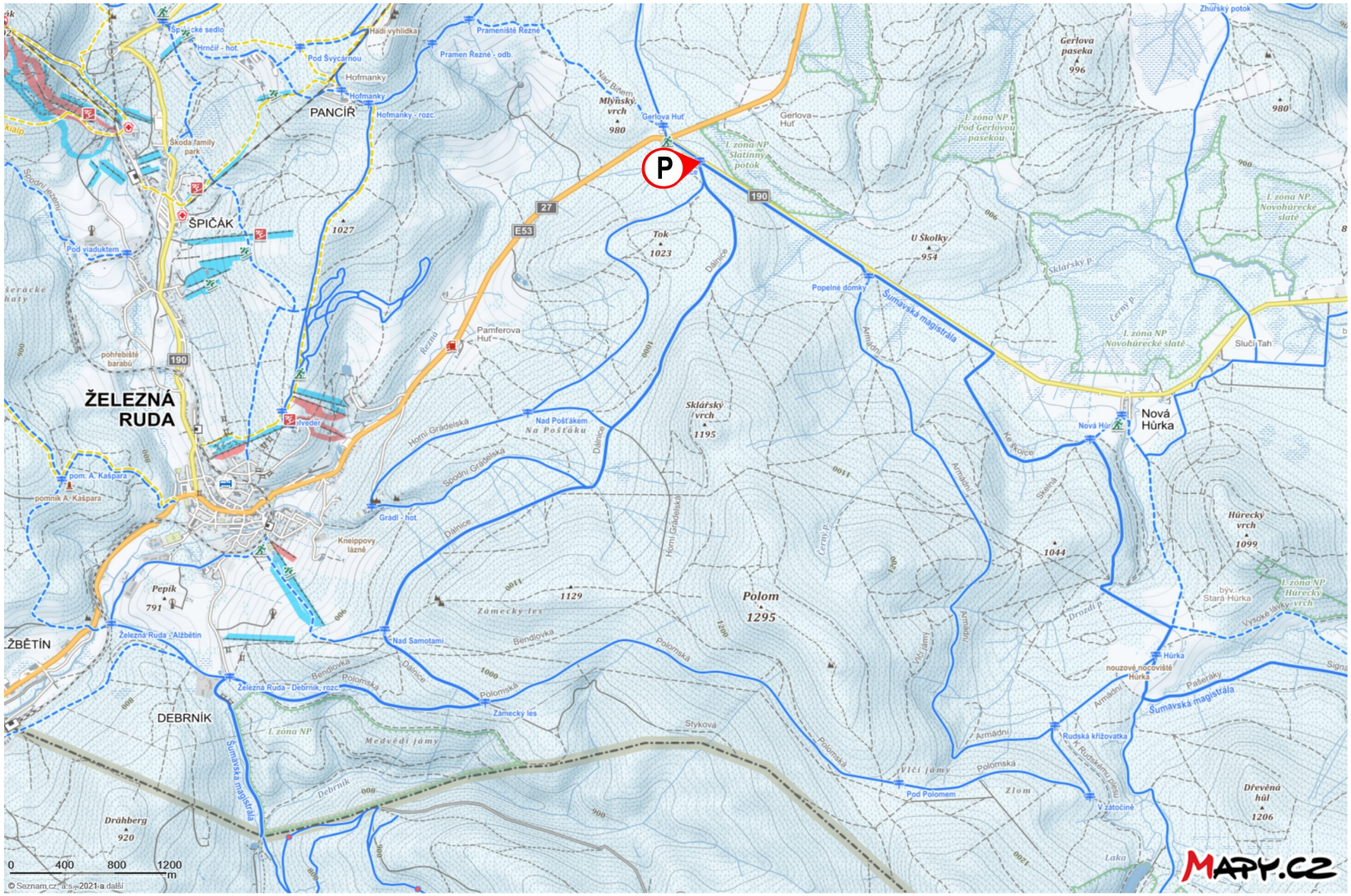

Odkaz na parkoviště Gerlova Huť.

Místo toho připojíme jednu vzpomínku, rádi bychom řekli veselou, ale uvidíte sami, že v tomto případě platí ono známé: jak pro koho. Náš klatovský klub navštívil jednou jeden rotarián, který se při večerním setkání rozhovořil o tom, jak je rád, že ho služební cesta zavedla k nám na Šumavu. Rozpovídal se o svých lyžařských zkušenostech a my nabyli dojmu, že není na zemi lepšího běžkaře. Když asi popáté naznačil, že si samozřejmě přivezl běžky, že je druhý den sobota a jestli by někdo z klubu neměl čas, že sice průvodce při svých zkušenostech nepotřebuje, ale je příjemnější jet ve skupince. Čas jsme si tedy udělali a v sobotu s milým hostem vyjeli právě na zmíněnou Gerlovku. Cestou se mluvilo o mazání a byli jsme překvapeni suverenitou hosta, který se smíchem vykládal, že starosti o "mázu" přenechává těm, kteří to, jak řekl, nemají v „paži". Nu, a tak jsme na sebe mrkli, hostu nabídli svačinku s grogem z termosky a začali mazat lyže. Host s vysokým nadhledem svolil, abychom mu jeho běžky mázli taky, když už na tom trváme. Takže jsme mu je mázli, ale každou jinak. Obuli jsme se a vyrazili na krátký, v této kapitole popsaný okruh. Nejsme žádní šampioni, ale rychle jsme získali náskok potřebný k tomu, abychom mohli zpovzdálí sledovat, jak to v té "paži" má. No, neměl. Jeho suverenita se rychle vytrácela a my dva jsme v pohodě udržovali mírný náskok, aby se nám host neztratil. Možná, že jsme přišli o zajímavou zkušenost, pokud jde o zásobu nadávek, jimiž je čeština nad jiné bohatá, ale když jsme dorazili asi po šesti kilometrech na parkoviště k autu, host už ani nenadával a my se v duchu udiveně ptali, jak ho mohla při jeho fyzičce a zkušenostech tak krátká trasa unavit. Příhoda veselá, ale jak pro koho…

Foto č. 2: Zimní atmosféra vrcholových pasáží Šumavy.

Modrava (985 m n. m.)

Pokud jsme zavítali na Modravsko, bylo by neodpustitelné opomenout tak kultovní místo jako je Březník, vždyť zde se odehrává děj snad nejznámějšího Klostermannova románu „Ze světa lesních samot“. Když jsme se po roce 1989 poprvé na toto krásné a odlehlé místo dostali, snad každý z nás v duchu viděl napříč údolím kráčet všechny ty románové postavy, revírníka Kořána, hajného Vavrucha a jeho krásnou dceru Katy, do které se zamiloval schwarzenberský myslivecký mládenec Svijanský. Záhadně znějící místopisná jména hor či obcí jsme si konečně mohli konfrontovat s těmi dnes platnými, takže víme, že Pürstling je Březník, Mader je Modrava, Rehberg pak Srní, Plattenhausenriegel že je Blatný vrch a Grosser Moorberg Velká Mokrůvka.

Cesta či vlastně stopa z Modravy bývá dobře upravená a jedná se o naprosto nenáročnou cestu, z Modravy tam a zpět asi 15 km. Stoupání k rozcestníku pod Březníkem je zanedbatelné, činí asi 160 výškových metrů na 7 km. Z trasy vedou vlastně jen dvě odbočky, tou první bychom šli na Černohorskou nádrž, druhá křižovatka pak je Na ztraceném, odkud vede vlevo cesta na Ptačí nádrž a dále rovněž jako ta první na Černou horu. Od křižovatky na Ztraceném pak je to na Březník asi 2 km. Když se nám otevře pohled na březnickou planinu, na celé to krásné Luzenské údolí, končící majestátním Luzným s jeho kamenitým pravidelným vrcholem, uvědomíme si rychle a snadno, o co jsme byli po více než 40 let naprosto nesmyslně ochuzeni. Je smutné, že i po zlomovém roce 1989 jsme na tom jako milovníci Šumavy sice lépe, o tom není pochyb, ale stejně se dnes nemůžeme vydat dále údolím až k hraničnímu přechodu u Modrého sloupu a ani vpravo, po asfaltce, k Roklanské hájence. Přitom se jedná o dávno již vyznačené turistické cesty, o jejichž obnovu vytrvale a bohužel asi zbytečně bojují mnohé spolky a stejně vytrvale se snaží tyto cesty obnovit žijící šumavská legenda Emil Kintzl. Mluvil jsem na toto téma s řadou velmi vlivných lidí, včetně ministra životního prostředí, který dokonce na rotariánském setkání mládeže na Velkém Javoru rukoudáním slíbil, že přechod Modrý sloup bude do roka a do dne otevřen. Ty roky uběhly už čtyři a pořád nic. O tom, že by se dlouho diskutovaný přechod Modrý sloup měl znovu otevřít, se kladně vyjádřili president republiky, předseda vlády, hejtmani i ministr. Nabízí se tedy otázka, kdo vlastně v této zemi rozhoduje.

Foto č. 3: Roklanský potok.

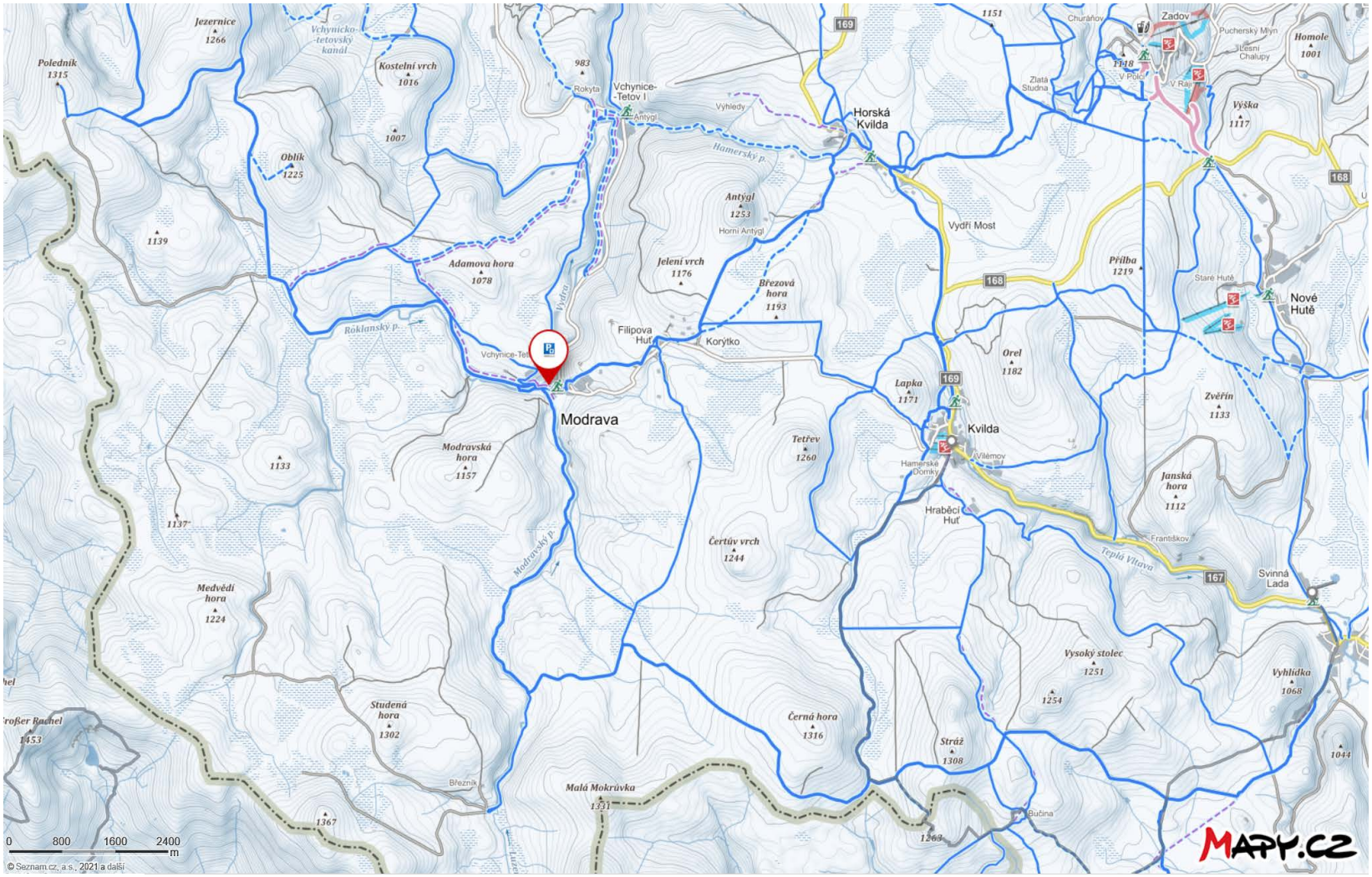

Odkaz na parkoviště Modrava.

Občerstvení na Březníku je bohužel v zimním období z technických důvodů uzavřeno, což se třeba do budoucna může změnit. To však nic nemění na tom, že celá tato oblast včetně popsaného Březníku patří k tomu nejkrásnějšímu, co může Šumava nabídnout. Vřele doporučujeme i letní výlet na Březník, ale také třeba na druhé straně, to jest bavorské, ale o „patro“ výš na vrchol Luzného. Cesta to není příliš obtížná a pohled z vrcholu na březnické údolí je úžasný.

Foto č. 4: Hradlový most u Modravy (zde se odděluje Vchynicko–tetovský plavební kanál).

Zpět na Modravu to jede jako po másle, když je dobrý sníh, dá se to stihnout za půlhodinku, ale není třeba spěchat, údolí Modravského potoka je krásné i cestou dolů. Modravský potok je podle některých autorů vlastně začátek Otavy. Na Modravě se totiž spojují tři potoky, tedy Modravský, Roklanský a Filipohuťský a vytváří onu známou řeku Vydru, která dává jméno celému okolí zvanému Povydří, ač je sama dlouhá necelých 10 km. Zajímavé je, že i němečtí obyvatelé tuto řeku nazývali Widra, ačkoliv vydra se německy řekne der Otter. Vydra se pak u Čeňkovy pily spojí s Křemelnou a odtud začíná opravdu Otava. Pokud se budete vracet z Modravy směrem na Srní, stojí za to zastavit asi dva kilometry pod Modravou, kde se u hradlového mostu z Vydry odděluje Vchynicko–tetovský plavební kanál, další dílo geniálního schwarzenberského inženýra Josefa Rosenauera. Kanál sloužil k dopravě dřeva až do říčky Křemelné.

Kapitola 12: Roklan

Pokud laskavý čtenář dočetl naši publikaci až sem, není třeba jej přesvědčovat o tom, že my, klatovští rotariáni, máme Šumavu nad jiné rádi a pokud se na nás někdo obrátí s žádostí o radu, tip na výlet, či dokonce o průvodcovské služby, zpravidla neváháme a rádi podobná bohulibá přání plníme. Tentokrát jsem vyslyšel přání dvojnásob rád. Nejen, že mne oslovila skupinka turistek z Klecan u Prahy, což mi dalo možnost šířit slávu klatovského Rotary klubu za hranice okresu i kraje, ale především se jednalo o skupinku hezkých maminek s dětmi, a uznejte sami, provázet po Šumavě pěkné maminky s hodnými dětmi je opravdovým snem každého postaršího společensky orientovaného muže.

Foto č. 1: Pohled na Roklanské jezero od kapličky.

Protože ona skupinka turistek na Šumavu jezdí často a Javor, Ostrý i Pancíř dobře zná, zvolil jsem jako cíl našeho společného výletu Roklan, přesněji řečeno Velký Roklan. I v případě Roklanu, podobně jako u dříve zmíněného Ostrého, se jedná o dvojvrchol. Severně od Velkého Roklanu se krčí Malý Roklan. My jsme se ale protentokrát spokojili s dosažením hlavního vrcholu.

Velký Roklan (Grosser Rachel, 1453 m n. m.) je druhou nejvyšší horou Šumavy. Leží v Bavorsku, kousek za hranicí a výstup na něj je možné zahájit buď z nedalekého Frauenau, případně ze Spiegelau. V obou případech může zdatný turista vyrazit po svých, pokud však zvolí jako výchozí bod městečko Spiegelau, může využít autobusu. Ten vyjíždí z místního autobusového nádraží, které se nachází v centru obce, po levé ruce ve směru jízdy od Zwieselu na jih naproti kostelu. Autobusů odtud odjíždí několik v přibližně půlhodinových intervalech, jízdní řád je k dispozici jak na zastávce, tak na internetu (Google nám jej po zadání hesla Rachelbus Spiegelau ochotně nasdílel). Je však třeba nastoupit do toho správného, abychom neskončili místo pod Roklanem třeba pod Luzným. Spiegelau je východiskem mnoha tras v okolí Roklanu i Luzného a turisty v rámci ochrany přírody k jejich cílům přibližují právě autobusy. Řidiči, jak už tomu v Bavorsku bývá, jsou ale zpravidla milí lidé, kteří jsou na zmatené turisty zvyklí, národní park zde navíc na místech řidičů zaměstnává dokonce několik Čechů i Ukrajinců. To jsme ocenili, protože pokud na vás za volantem čeká usměvavý rodilý Bavorák, ani solidní znalost němčiny zpravidla nestačí a občas musí přijít na řadu znaková řeč a selský rozum. “Rachel? Ja”. Lístek stojí pro dospělého necelé tři eura, je proto dobré mít u sebe drobné.

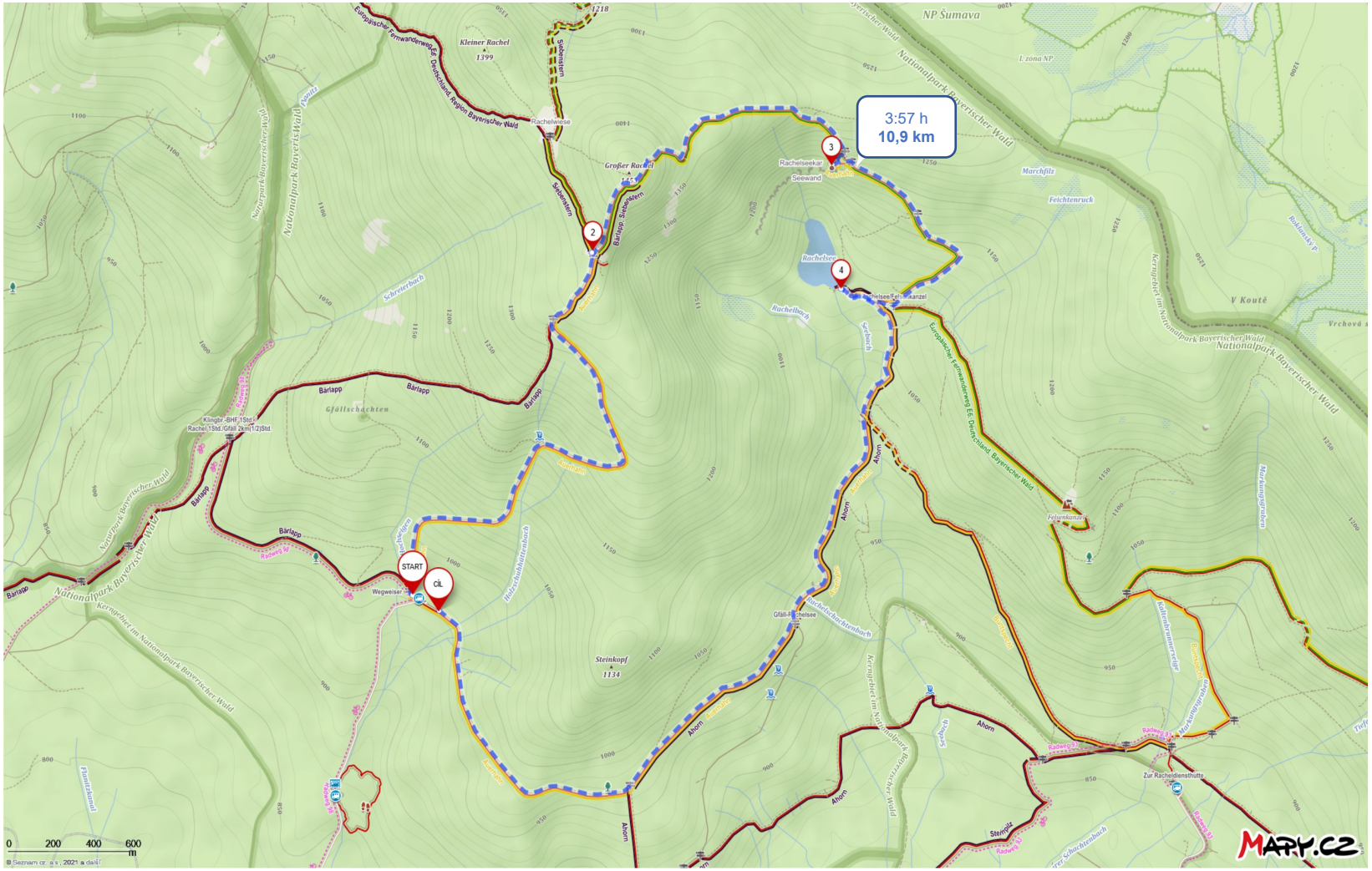

Kód trasy z parkoviště Gfäll na vrchol Roklanu a zpět.

2 – horská chata Waldschmidthaus, 3 – Roklanská kaplička, 4 – Roklanské jezero

Směrodatné je pro nás parkoviště Gfäll (48.9606792N, 13.3747811E), které leží asi 6 kilometrů po silnici od Spiegelau a něco přes 3 kilometry po turistické trase od vrcholu Roklanu. Najdeme tu rozcestník, autobusovou zastávku s jízdním řádem, aby turisté věděli, kdy je autobus odveze zase zpátky do Spiegelau (Google po zadání Rachelbus Gfäll také poradí), a dřevěnou chatku, kde je možné se schovat před nepohodou třeba právě při čekání na autobus. Z Gfällu se vydáme vpravo vzhůru, tři kilometry sice není nic dramatického, v tomhle případě se však jedná o tři kilometry výživného stoupání. Děti ve věku 5 až 12 se ukázaly být nezničitelným „materiálem“, zdatně stoupaly do kopce zahloubané do rozhovorů o mobilních aplikacích, chlapeckých kapelách a filmech z dílny společnosti Marvel, a tak jsem maminkám dělal společnost já se snahou být okouzlující, charismatický a vtipný průvodce. Cesta uběhla rychle, co nevidět jsme se dostali nad hranici lesa, kde se nám otevřel úchvatný pohled na Alpy. Roklan se nachází přece jen jižněji než naše známé železnorudské vrcholy, proto jsou odsud vrcholky Alp

Foto č. 2: Východ slunce nad šumavskými vrcholy.

viditelné častěji a pokud objednáte to správné počasí, spatříte rakouský Dachstein i německý Watzmann s jejich skalami a ledem. Cesta odlesněným úpatím Roklanu stojí za to, kromě Alp vidíme na jihu a západě skoro celé Bavorsko a tak nám ani nepřijde, že stále stoupáme do slušného krpálu. Vysvobozením se nám i dětem stal Waldschmidthaus, horská chata pod vrcholem ve výšce 1360 m n. m. Od jara do podzimu bývá otevřená a nabízí poutníkům lahvové pivo, limonády, sem tam nanuk a pěkné posezení. Od chaty vede odbočka k vyhlídce na Roklanské jezero a rozhodně stojí za to ji neminout, pohled je to krásný a motivující, ano, děti, tam půjdeme, těšíte se?

Pivo je vypité, obaly od snědených svačin máme s sebou v batohu, a hurá nahoru, vrchol Roklanu se tyčí přímo nad chatou a vedou k němu přírodní kamenné schody. Výhled z Roklanu je krásný. Jde o skalnatý vrchol, děti tedy dostaly příležitost se na kamenech vyřádit, maminky zase využily vyhřáté skály k příjemnému spočinutí a k zaslouženému odpočinku. Odpočatí, posilnění svačinou a celí modří od borůvek jsme se vydali z vrcholu severovýchodním směrem dál po žluté cestě s honosným názvem Europäischer Fernwanderweg E6 směrem ke zmíněnému Roklanskému jezeru. V polovině cesty, tedy asi po 1,5 kilometru, stojí malebná Roklanská kaplička. Je odsud krásně vidět jezero v údolí i vrchol Roklanu nad námi. Udělali jsme tedy několik povinných fotografií a šli jsme nakouknout dovnitř. Kaplička není příliš prostorná a nás bylo hodně, jedna z maminek si tedy ohleduplně sundala batoh ze zad a právě při tomhle pohybu zavadila o své hodinky tak nešťastně, že jí spadly, a ke všemu ještě přímo do asi centimetrové mezery mezi podlahovými prkny. A nebyly to obyčejné hodinky, byly to hodinky kouzelné – takové ty chytré, které měří kde co, kromě teploty, tlaku snad i rosný bod, počítají kroky i kalorie, vědí, kde jste, protože si najdou tu správnou družici a rozumí GPS, připomenou vám, že dlouho sedíte a že si máte jít zacvičit, že příliš rychle tepete, protože jste rozčílený a že se tedy máte uklidnit. Jen jsem kroutil hlavou a divil se, že jsem bez takových podobných dosud dokázal přežít. Hodinky v sobě navíc měly kalendář, připomínaly tedy čas, kdy je třeba které dítě vypravit na který kroužek a kdy má která babička narozeniny, byly zkrátka velmi platným členem rodiny, zadarmo také nebyly a maminka se tedy rozhodně nehodlala smířit s tím, že nadosmrti zůstanou pod podlahou Roklanské kapličky a budou tam každé úterý vesele pípat a připomínat Haniččinu hodinu keramiky. Tomu jsme rozuměli, vrhli jsme se tedy všichni na kolena a jali se šťourat ve spárách v podlaze. Děti byly velmi vynalézavé a některé nápady měly hlavu i patu, třeba nalepit na klacík žvýkačku, klacík prostrčit spárou v podlaze a hodinky přilepit a podobně. Hodinky se nám bohužel ani přes veškerou snahu z útrob kapličky získat nepodařilo a je dost možné, že tam připomínají poutníkům začátek hodiny Haniččiny keramiky dodnes. Byli jsme tak zaměstnáni hledáním hodinek, že jsme si vůbec nevšimli, že se mezitím před kapličkou vytvořila úctyhodná fronta

Foto č. 3: Chutné šumavské borůvky.

ostatních turistů, kteří viděli celý její prostor i s malým oltářem zcela zaplněn klečícími lidmi s hlavami u země, zřejmě jsme jim připomínali příslušníky jiné víry intenzivně se modlící k jinému bohu. Omluvili jsme se jim za zdržení a urychleně pokračovali dál směrem k jezeru stále po té samé cestě, která se ale ve své druhé části jmenuje Kapellensteig. Cesta ubíhala příjemně, jen maminka bez hodinek si stěžovala, že udělala tolik kroků, které jí však nikdo nepočítá ani neměří.

Roklanské jezero vypadá jako všechna ostatní šumavská jezera, je stejně malebné, romantické, utopené v lesích a obklopené horami. Roklanské má navíc na skále nad sebou ještě zmíněnou kapličku, dnes navíc s chytrými hodinkami v podlaze. Udělali jsme opět sérii krásných fotek a odebrali jsme se svižnou chůzí zpět k parkovišti Gfäll, aby nám neujel poslední autobus. Neujel, děti byly příjemně unavené, maminky nadšené a já spokojený, protože se výlet povedl a nikdo nešetřil chválou. Všechno dobře dopadlo, pod stromečkem se následující Vánoce objevily nové hodinky a všichni už se těší na další společný výlet, třeba na Luzný.

Závěrečné slovo autora

Úplně na závěr ještě jedna důležitá věc: čtenář jistě zaznamenal, že každá kapitola knížky obsahuje kromě barevných fotografií i cenné turistické informace včetně mapky a QR kódu pro načtení trasy do aplikace mapy.cz. Budiž spravedlivě řečeno, že zejména pro opravdového milovníka Šumavy, toužícího navštívit dosud nepoznaná místa, je tato její součást namnoze cennější, nežli samotný popis trasy. Autorem této části publikace je Josef Rubáš. O jeho vřelém vztahu k šumavské turistice dostatečně svědčí to, čím do knížky přispěl.

Pozornému čtenáři jistě neuniklo, že na řadě fotografií jsou studenti ze všech koutů světa, kteří měli možnost s námi Šumavu poznávat. Jedná se účastníky rotariánských programů výměny mládeže, které má v Rotary klubu Klatovy na starosti právě spoluautor Josef Rubáš. Využíváme této příležitosti a všem, kteří by se o studentské výměny ve formě letních dvoutýdenních kempů, či celoročních pobytů v daleké i blízké cizině zajímali, nabízíme možnost se blíže informovat v Rotary klubu Klatovy (rcklatovy@seznam.cz).

Poděkování patří také dalším dvěma členům našeho Rotary klubu, Miroslavu Nedvědovi a Josefu Steinbachovi, kteří se zasloužili o to, že text má potřebnou slohovou úpravu a odpovídá pravidlům jazyka českého, což byla v mnoha případech práce perná.

Po Šumavě s Rotary

Autoři: Vladimír Růžička (text), Josef Rubáš (fotografie a grafická úprava)
Vydavatel: Rotary Club Klatovy, z.s.
Vydání: 1. vydání, březen 2021

Kniha vznikla s finanční podporou Nadace Rotary

ISBN: 978-80-270-9433-2